

T D950-2-52
15-3-39 1153

LIAUDIŲ BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Twice-weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Viešųjų Rūšių Darbininkai, Vienybė, Tiesos, Niekas Nepasidavimui, Tūk. Rūk. Klubas, C. Išaiškinti Visą Pasaulį!

Nr. 308

ANTRADIENIS, VASARIO (FEBRUARY) 27, 1939, TORONTO, ONTARIO

METAI VII

LOJALISTAI SAKO MELAS, JOG JIE PASIDUODA

Madride Susirinkę Partijų Atstovybės Pasžadėjo Vesti Karą Su Fašistais Iki Galo

Premier Juan Negrín

Kapitalistiniai laikraščiai buvo pranešę, jog lojalistų valdžia su premjeru Negrinu priešakų nuturus pasiduoti, bet buvo melas. Liaudies valdžia, kaip matysite iš pranešimo, pasirengus kovoti. Negrino valdžia, kaip Ksiejliūs nurodė, niekad nekapituliuos, nes Ispanijos liaudis nenori pasiduoti.

Francijos Katalikų Jaunimas Atsisaukė I Visus Padėti Ispanijai

PARYŽIUS. — Kuomet premjeras Daladier ir jo užsienio ministeris Bonnet suokalbinau prieš Ispanijos respubliką, tai Francijos katalikų jaunimas atsisaukia į Francijos visuomenę ir visą pasaulį padėti lojalistams apginti respubliką.

Katalikiška jaunovė, susipietus į "Jeune Republicque" organizacija, tuo reikalu vakar išleido atsisaukimą, kuriame sako:

"Ši atsisaukima išleidžiam šviesiai ne vien tik politinių motyvų, bet ir siekiu užtikrinti mūsų pagarbą valios, kuri teišitai priklauso visai žmonijai."

Atsisaukimas taikomas prieš Daladierio išdavybę, nes jame aiškiai sako, kad "negalima remti baisaus spektaklio, kuriame žvėriškai terijama mūsų broliai, ispanai respublikonai, jų šeimos ir jų nekalti vaikai."

Atsisaukima katalikai jaunuoliai baigia kviesdami visus katalikus, visus tikinčius padėti lojalistams. Jie sako: "Nė vienas tikras krikščionis, nė vienas sąžiningas tikintis žmogus, šioj sunkioj ispanų respublikonam valandoj, neturi religinės teisės atsakyti užpultiem karžygiams pagelba."

DARBININKAI DŽIAUGIASI ROOSEVELTO PASTANGOM SUVIENYTI UNIJAS

WASHINGTON, Vasario 26. Darbininkų rateliai džiaugiasi prezidento Rooseveltto laišku, kuriuomi jis kreipėsi į ADF ir CIO vadus ragindamas eiti prie vienybės.

Sako, kad iš to gali būti geros pasekmės. Greenas jau paskyręs tris atstovus del derybų. Beabejonės, CIO taipgi paskirs.

Retas atstikimas, kad šalies prezidentas siektų darbininkų unijos vienybės.

PARYŽIUS, Vasario 27.—Ispanijos vyriausybė vakar užginčijo užsienyje skleidžiamus gandus, būk Ispanijos vyriausybė sutinkanti pasiduoti fašistams. Ispanijos ambasada Paryžiuje paskelbė, kad ji esanti susirišusi su Ispanijos ministeriu pirmininku Negrinu, kuris informavo ambasadą, kad Ispanijos valdžia, žmonių remiama, nėra pasiryžus pasiduoti fašistams, bet yra nusistatius kovoti su fašistais likusioje teritorijoje iki galo.

MADRIDAS, Vasario 27.—Ispanijos politinių partijų ir amatų unijų atstovai, atsibuvusioj paskutinėmis dienomis Liaudies Fronto konferencijoj Madride, pasisakė, kad Ispanijos žmonės nepasiduos fašistams, bet kovos iki galo.

Konferencijoj dalyvavo Kairiųjų Republikonų, Republikonų Sąjungos, Socialistų ir Komunistų Partijų atstovai. Taip pat dalyvavo ir įvairių amatų unijų atstovai.

Konferencijoj buvo diskusuojama nauji būdai Ispanijos nepriklausomybės gelbėjimui ir nutarta nepasiduoti, nežūrint, kad Daladieris su Cemberlenu pripažino Franką.

ANGLIJOS SPAUDŽIAMAS DALADIERIS PRAPAZINO FRANKA

PARYŽIUS, Vasario 27.—Prašė penktadienį Daladieris pareiškė Francijos parlamentui, kad jo valdžia nusprendė pripažinti Ispanijos fašistų režimą, o šiandien nutarė pasiekti į Burgą, Francijos ambasadorių.

Už Ispanijos fašistų pripažinimą balsavo 323 atstovai, o prieš pripažinimą balsavo 261 atstovas. Demokratiki rateliai teigia, kad nubalsavimas pripažinti Ispanijos fašistus, pastarųjų dvylikos mėnesių laike didžiausias smūgis Francijai.

Komunistai ir socialistai suformavo tvirtą bloką ir nusprendė pagyventi kampaniją prieš dabartinę Francijos valdžią.

Daladieris pats pripažino, kad Ispanijos fašistus pripažino Anglijos torių prispirtas.

Prezidentas Rooseveltas, kurio siūlymą paskirti \$5,000,000 kūriniui laivyno bazės Guam saloj, Suvienyty Valstijų Kongresas atmetė. Šiuo kartu prie republikonų prisidėjo ir reakcingieji demokratai. Jie aiškina, kad tą darą nenorėdami užrūstinti Japonijos.

Iš Ispanijos suarižę torontiečiai studijuoja Ispanijos žemėlapi.

Lenkijos Valdžia, Norėdama Atsispirti Prieš Vokietiją, Siekianti Italijos Paramos

VARSUVA, Vasario 27.—Lenkijos užsienų reikalų ministerijos organas, Gazeta Polska, šiandien nurodė, kad Italijos užsienų reikalų ministeris Giano tarėsi su Lenkijos viršininkais apie kooperaciją Dunojaus baseine.

Laikraštis nurodo, kad keturių jėgų rugsėjo 29 dieną padaryta sutartis ir Vokietijos padiktutuota Vienos sutartis, sulgy kurioms Vengrijai ir Lenkijai prikrita Čekoslovakijos plotai, nestabilizavo padėties Dunojaus baseine ir ta padėtis anksčiau ar vėliau turės būti galutinai sustabilizuota.

Tuo pačiu laiku Lenkijos studentų tarpe užsižiebė antinazinis nusistatymas, kuris Lenkijos valdininkų tarpe sukėlė didelę rūpestį. Lenkijos valdžia uždraudė laikraščiams paduoti žinias apie paskutinėmis dienomis įvykusių užpuolimą ant Vokietijos ambasados, tačiau yra žinoma, kad demonstruojanti studentai šaukė: "Šalin su Berlyn! Šalin su Romos-Berlyno ašimi!"

Lenkijos studentai išplatino Varsuvoje atsisaukimus, reikalaujančius, kad Lenkijos armija eitų į laisvajį Danco miesto ir jį aneksuotų.

Lenkijos ir Danco studentų tarpe šiandien įvyko aštrus susikirtimas, kurio laike šeši lenkai sužeisti ir keletas suareštuota. Dancoje senatas pasiektė Varsuvai griežtą protestą, reikalaujantį, kad Varsuva viešai panaikintų agitaciją, propaguojančią, kad Dancois turi būti inkorporuotas į Lenkijos teritoriją.

Italijos užsienų reikalų ministerio vizito proga Varsuvoje, atrodė, kad Lenkijos valdžia siekia Italijos paramos prieš nazius, bet studentai kreipia politikos kryptį.

Iš kitos pusės, Italija nori paskirti Lenkiją savo pusėn, kad susilpnintu Francijos poziciją ir paskui įteiktų Francijai kolonias reikalavimus. Italijos laikraščiai pažymi, kad Italijos ir Lenkijos reikalai yra bendri.

Federalė Valdžia Viešiams Darbams Išleis \$110,000,000

OTTAWA, Ont. — Federalė valdžia numatanti viešiams darbams išleisti \$110,000,000.

Svarbiausiu darbu busias užbaigimas transkanadiško kelio. Prie to busias vedami turistiniai keliai, gražinami valstybiniai parkai ir t.t.

Planai taipgi numato padėti sausų kamuojamiems plotams. Busias gillinami Kanados uostai, stiprinami pakrančių apsigynimai, statomi aeroportai, pastatai apgyvendinimui 2,000 naujų lakūnų ir kita.

Valdžia žada skolinti valstieams del viešųjų darbų vedimo, namų statymo.

Tuomi valdžia nori sumažinti bedarbių skaičių.

HALIFAX. — Praeitais metais Nova Škotija provincija eksportavo 1,708,992 bačkas obuolių, arba puse milijono bačkų daugiau, negu pirmesniais metais.

LENKIJOS STUDENTAI UŽPUOLE NAZIŲ AMBASADA

VARSUVA. — Ispanijos užsienų reikalų ministeris Giano tarėsi su Lenkijos viršininkais apie kooperaciją Dunojaus baseine. Tuo pačiu laiku Lenkijos studentų tarpe užsižiebė antinazinis nusistatymas, kuris Lenkijos valdininkų tarpe sukėlė didelę rūpestį.

HORMANŲ ISKIEPIMAS KONTROLIUOJA LYTĮ

Daktaras William O. Puckett neseniai pademonstravo Amerikos zoologistų draugijai eksperimentą, nurodantį, kad varlių lytis gali būti nustatyta su hormonų įskiepijimo pagalba. Metodas šimtu nuosimčių pasekmėms: įskiepijant hormonus jaunuoms buožgalvėms ne tik nustatoma kas iš buožgalvės turi išsivystyti, patinėlis ar patalė, bet kartu tie hormonai pagyvina ir varlių organizmus.

VENGRIJOS VIRŠININKAI STUDDJUOJA NAZIŲ PLANUS

BUDAPESTAS. — Vengrijos valdžios autoritetai studijuoja nazių sukilimo planus ir kitus dokumentus, atrastus laike kratos vyriausioj nazių raštinėj, "žaliuose namuose."

UKRAINŲ KUNIGAS RAGINA KEMI HITLERI

TORONTO, Vasario 27.—Hitlerio agentų vadovaujami ukrainiečiai, presbyterionų bažnyčioj laikytam susirinkime, vakar priėmė keletą rezoliucijų, pažandančių remti "Karpato-Ukrainos" steigimą.

UKRAINŲ KUNIGAS RAGINA KEMI HITLERI

Siam susirinkimui pirmininkavo ukrainietis kunigas Podiliski, kuris pirmiausia išplūdo komunistus ir vėliau pasiūlė remti Hitlerio idėją.

UNIA TRAUKIA TEISMAN UŽ NEMOKEJIMĄ UZDARBIO

MONTREAL, Que. — International Workers Unija padavė ieškinį R. Press kompanijai dėl \$122,360 neišmokėtų darbininkų lagų del 150 darbininkų.

PIETŲ ONTARIJOJ LABAI DAUG SNIEGO

TORONTO, Vasario 27.—Toronto ir visoj pietų Ontarijoj vakar labai daug prisnigo. Didesnėji keliai nuvalyti, o mažesniais nutrauktas susisiekimas.

MELEOROLOGIJOS BIURO PRANEŠIMU KELIOLIKS METŲ BĖGYJE NEBUVO TIEK DAUG SNIEGO.

Grand upės baseino gyventojai susirūpino nepaprastu daugumu sniego. Jeigu pasireiškis staigus atodėkis, tai daugelyje vietų gali kilėti dideli tvanai.

Žydai Nepriima Anglijos Plano, Delko Gali Suskilt Palestinos Konferencija

HOLLYWOODO ARTISTAI APDOVANOTI UŽ ATSIŽYMEJIMĄ

LOS ANGELES, Cal. — Bette Davis ir Spencer Tracy vakar laimėjo brangias dovanas, kaip geriausia pasizymėję judžių artistai, praėty metų lošimuose.

Batte Davis pripažino geriausia atsižymėjus "Jezebel" filmoj, o Spencer Tracy geriausia atsižymėjęs "Boys Town" filmoj. Dovanas davė Judamų Paveikly Meno ir Mokslų Akademija.

Apdovanotieji artistai abudu pažangūs žmonės. Sykiu su kitais jie neretai šaukė Amerikos visuomenę padėti Ispanijos liaudžiai ir patys nesigailėjo pagalbos.

SUGRIZO DAR 98 MAKPAPINECIAI

TORONTO, Ont. — Praeitą šeštadienį Kanadą pasiekė dar 98 makpapinieciai turį dalis i Torontą pribuvo saktmadienio vakare. Jie tvirtina, jog lojalistai netra.

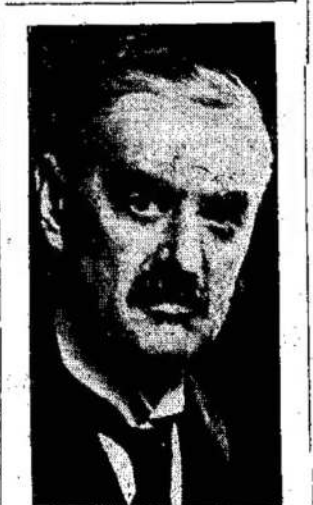
ČEKOSLOVAKIJOS KUREJOS SONUS RAGINA KOOPERUOT SU S.S.R.S.

TORONTO, Ont. — Jan Masaryk, Čekoslovakijos kūrėjo Masaryko sūnus, buvęs Čekoslovakijos ambasadorium Anglijai, Empire Klubo susirinkime kalbėdamas pareiškė, kad Anglija, Francija ir Suvienytos Valstijos turi kooperuoti su SSRS.

SOVIETŲ SĄJUNGA ESANTI GERIAUSIA SĄJUNGININKĖ KOVOJE PRIEŠ FAŠIZMĄ.

MASKVA. — Sovietų militariai ekspertai išrado naują ginklą, tai orlaivį tankų gabenimui.

LENGVAIS TANKAS BUS PRITAIŠYMAS TARP ORLAIVIO RATŲ, ORLAIVIS LĖKS LABAI ŽEMAI IR KADA SU TANKU PALYTĖS ŽEMĖ, TANKAS AUTOMATIŠKAI PASILIUOSUOS.

JAPONAI NORI UŽVALDYTI TARPTAUTINĘ KOLONIJĄ

SHANGHAI, Vasario 27. — Shanghaiuje esanti tarptautinė kolonija vakar pavirto į ginkluotą, susikirtimų laukiančią stovyklą. Jungtinių Valstijų mariniai ir Francijos kareiviai patuliuoja gatves, o Anglijos kareiviai pina spygliuotų vietų tvoras.

LONDONAS, Vasario 27.

Konferencija, siekianti Palestinos žydų ir arabų sutarimą, išrodo eina prie suirimo, nes didų delegacija atmetė Anglijos planą, siekiantį įsteigti Palestinoj nepriklausomą arabų valstybę, sujungtą su Didžiąja Britanija ir iki šiol laikoma žydų teisių didžiūna.

Anglijos planams pasipriešino Jungtinių Valstijų ambasadorius Kennedy. Jis nurodė Anglijai, kad žydų emigracijos suvaržymas ir Anglijos mandato užbaigtimas, sukels skandališką veiksmę Jungtinių Valstijų visuomenėj. Nes Jungtinės Valstijos ir Didžioji Britanija gruodžio 3 d., 1924 metais pasirašė Palestinos klausimų konferencinė sutartį, kuri be Jungtinių Valstijų negali būti pakeista.

Žydų delegacija, nepasitenkinus Anglijos planais, nutarė boikotuoti jų garbei surengtus pietus, kuriuose turėjo dalyvauti Anglijos kolonijų sekretorius ir delegacijos viršininkas Malcolm Macdonald.

ŽYDŲ DELEGACIJA NEPASITENKINUS ANGLIJOS PLANAIS, NUTARĖ BOIKOTUOTI JŲ GARBEI SURENGTUS PIETUS.

Plane numatomas žydų emigracijos Palestinoj kiekis kol kas nežinomas. Bet manoma, kad angilai yra nusistatę kasmet vis mažiau leisti į Palestiną žydų iki arabai paliks didelį didžiūmą.

ŽYDŲ FUOLŲ ARABUS SU BOMBOMIS

HAIFA, Palestina, Vasario 27. — Cionai, Jeruzalėj ir ant daugelio viešelių, žydai nušovė bei bombomis užpušė 30 arabų ir 50 sužeidė. Taip pat suveista ir du žydai.

Si reakcija pasiroikė vakar, kada arabai pradėjo apvaikščioti Londone gautą "pergalę" ir propoguoti, kad Anglija sutinkanti įsteigti arabų dominuojamą Palestinos valstybę.

Dvidešimtis keturi arabai užmušti ir 41 sužeistas Haifa miesto rinkoj. Kiti užmušti senojoj Jeruzalėj ir kitur.

JAPONAI NORI UŽVALDYTI TARPTAUTINĘ KOLONIJĄ

SHANGHAI, Vasario 27. — Shanghaiuje esanti tarptautinė kolonija vakar pavirto į ginkluotą, susikirtimų laukiančią stovyklą. Jungtinių Valstijų mariniai ir Francijos kareiviai patuliuoja gatves, o Anglijos kareiviai pina spygliuotų vietų tvoras.

Tarptautinės kolonijos valdytojai apsisaugojimo priemonių griebėsi po to, kai Tarptautinės kolonijos taryba atsiskak įsileisti japonus į šią koloniją. Japonai argumentuoja, kad Tarptautinė kolonijoj slepiasi kinai "teroristai," tad norį eiti jų ieškoti, o kitos šalys supranta, kad tokiu būdu japonai nori užimti Tarptautinę koloniją.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS
DRAUGIJOS, IŠEINA DU KARTŲ I SAVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusmetį \$1.50. Visur kitur
metams \$3.50; pusmetį \$1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balsu vardu:
LIAUDIŲ BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

"Lydership Lyga" Neranda Pritarimo Niekur

Šioj vietoj jau buvo rašyta apie Globe and Mail redakcijoj iškepta "Lydership Lyga." Mes jau tuomet nurodinėjome, kad ta lyga yra tikrai bučius gaudymui nesuipratusių darbo žmonių. Kad taip yra, dabar galima pilnai patvirtinti.

Darbo ministeris Rogars per debatus Hart House (Toronto) nurodė, kad provincinius seimelius gali panaikinti tik patys tų provincijų gyventojai ir pridėjo: "Mes nepriešingi vadovybei, bet išmintingai, o ne klaidingai." Tą sakydams jis taikė "Lydership Lygai," kurios organizatorius McCullagh per radio reikalavo panaikinti visas provincines valdžias.

Trades and Labor Kongreso sekretorius R. T. Tallon sako, kad "Lydership Lyga" sudaryta iš tokių elementų, kurie neranda pritarimo net ir senose kapitalistinėse partijose. Kitais žodžiais tariant ji sudaryta iš kraštutiniausių reakcionierių. Už tai, Tallon sako, jos dienos bus labai trumpos.

M. J. Coldwell, CCF, parlamento narys, sako, kad "Lydership Lyga" yra fašistinis diegas. Ji atsiduodanti fašistine demagogija. Savo pranešimuose per radio Globe and Mail reporteris vieną kartą pažymėjo, kad torontiečiai labai noriai stoja "Lydership Lygos" nariais. Bet jau mėnuo ar daugiau laiko praėjo, tačiau dar nepadaavė skaitlines, kiek jų prisaršė. Reikiška, kad mažai prisaršė, gėda mažą skaičių paduoti.

Musuliniui ir Hitleriui buvo lengva įsigalėti, nes tuomet žmonės negalėjo permąstyti visus reakcionierių gudrumus. Dabar žmonės turi patyrimo. Jie žino visus fašistinius gudrumus. Šiandien gražūs žodžiai, garsūs žmonės mažai ką reiškia. Darbo žmonės šiandien pirmą gerai patyrė jų siekius. Ir labai gerai daro.

Šiandien žmonėms reikia būti labai atsargiems, nes įvyksta visokių atsitikimų. Pavyzdžiui, paimkime atsitikimą Toronte. Buvęs Ontarijos gubernatorius Bruce savo laiku labai smarkiai agitavo už lūšnų sugrįžimą. Delto jis paliko populiariu tarp darbo žmonių. Bet dabar jis agituoja už panaikinimą miesto valdybos rinkimų. Jis reikalauja atiduoti miesto reikalus į tam tikros komisijos rankas. Net ir majoras Day buvo priverstas prieš tai išeiti. Homer Martin, buvęs automobilių unijos prezidentas, kitas pavyzdys. Savo laiku jis darbavosi gerai ir gavo pasitikėjimą, bet vėliau pavirto unijistų priešų agentu. Visi unijistai to nemato. Už tai jis skaldo unijas.

Tautininkų Sulams Nenusisėkė

Pereitą šeštadienį Toronte lankėsi Udvainynas. Bet jam toki kalbėti tik kelias desimtkas torontiečių. Tačiau tokių kalbėjimų torontiečių buvo Toronte Lietuvių Komiteto Lietuvoj Demokratijai Atsteigti surengtame Lietuvos nepriklausomybės paminėjime.

Veik uo pačiu laiku Montreale lankėsi Vitaitis. Vienybės redaktorius. Tenai taipgi buvo apie 80 žmonių su visais rengėjais ir programos pildytojais, kuomet tą patį vakarą Vytauto Klubo salėj buvo keli šimtai.

Taigi, kaip matote, iš Suviennyų Valstijų atvykę tautininkų svečiai buvo labai šaltai priimti. Jeigu jie būtų tą žinoję, vargiai jie būtų vykę. Jokių būdu neapsimokėjo taip toli važiuoti. Tiek maža publikos neturėjo nei vienas pažangus kalbėtojas iš Suviennyų Valstijų.

Tiems vyrams apie Kanados lietuvius reiktų štai ką žinoti: Kanados lietuviai veikia visi darbo žmonės. Lietuvių turčių nėra. Yra keletas biznierių, bet ir tie veik visi myli demokratiją. Kanados lietuviams fašizmas nieko gero nežada, o priešingai — bloga. Keli metai atgal Kanados lietuviai pergryveno aštrią reakciją. Jie žino, ką ji reiškia. Ji reiškia nelysivę ir blogesnių gyvenimą. Už tai jie žino, ką ji reiškia ir Lietuvoj, kur ji kelis kartus atšarsnė.

Kanados lietuviai myli demokratiją, laisvę. Jie myli laisvą kultūrinį darbą. Jie išbudavoji didelės laisvos organizacijas. Jie darbuojasi, kad kultūrinį darbą pakelti. Jie darbuojasi, kad padėti prispautiesiems broliams, Lietuvoje. Niekas jų iš to kelio neišves. Kas mano tą padaryti, tas eina prieš vėją.

Dar Apie Lietuvos Žygininkus

Pereitame Liaudies Balso numeryje matėt Lietuvos Komunistų Partijos pareiškimą apie žygininkus, kurie susispietę apie laikraštį Bendrą Žygi, kurs leidžiamas Klaipečiu. Pasirodo, kad tie žygininkai turi labai didelį panašumą Globe and Mail "Lydership Lygai." Tai daugiausiai voldemarininkai ir dešinieji krikščionių demokratų ir liaudininkų vadai. Atrodo, kad tie žygininkai neturi pritarimo iš liaudininkų ir krikščionių demokratų masių. Vargiai jiems pritaria visa krikščionių demokratų ir liaudininkų vadovybė. Socialdemokratų vardo visai nesimato.

Tų žygininkų siekis nėra toks jau nekaltas, apie kokį jie kalba. Jie kalba apie atsteigimą demokratinės santvarkos, apie paliosavimą politinių kalinių, bet visai ką kita mano. Juk ir Hitleris kalbėjo apie įsteigimą socializmo, bet kur jis atsidūrė? Ko šiandien Vokietija siekia?

Voldemaras jau rengė perversmą Lietuvoje. Jis norėjo paimti valdžią ir Lietuvą padaryti Vokietijos tarnaitę. Jeigu jam būtų pavykę užgrobti valdžią, gal šiandien Lietuva būtų jau Vokietijos globoj, nors ir dabar nuo to ji netol.

Lietuvos liaudžiai reikia ne voldemarininkų, o tikros liaudies valdžios, sudarytos iš visų srovių. Smetonos valdžia, jeigu ji neišori matyti Lietuvą pergryvenant Ispanijos gyvenimą, turėtų nieko nelaukdama sudaryti koalicinę demokratinę valdžią iš tikrų Lietuvos draugų. Turėtų kuogreičiausiai suteikti laisvę pažangioms organizacijoms. Bė pažangių organizacijų laisvės, Lietuvos priešai augi ir stiprė. Prieš jų jėgas turi būti paleistos demokratinės jėgos. Pati Smetonos valdžia, kad ir norėtų, voldemarinės opozicijos nenugalės, nes ji neturi masių pritarimo. Masės, nepasitenkinę esamu režimu, mesis bile kur, bile tik žadės kokią nors permainą. Yra ir užsieny tokių lietuvių, kurie mano, jog blogiau nebus. Girdi, gal bus daugiau laisvės. Gal bus rinkimai ir bus leista išsirinkti tokią valdžią, kokios žmonės nori.

Lietuvą gali išgelbėti tik atsteigimas demokratijos.

Centralinės Ispanijos liaudis pa siryzus kovoti iki galo

APŽVALGA

Klerikalai Nori Pasisavinti Lietuvių Dieną Pasaulio Parodoj

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo, Lietuvių Literatūros Draugijos ir Lietuvių Meno Sąjungos atstovai Laisvėj praneša, kad Lietuvių Komitetą Pasaulinei Parodai Remti, sukurtą pas Lietuvos konsulą Budrį, užgožėję klerikalai ir kad to komiteto prezidiumas atsisako priimti ir Lietuvių Komitetą Pasaulinei Parodai Remti pažangių organizacijų atstovus. Minėtų organizacijų atstovai, t. t. Mizāra, J. Siurba, Dr. J. Kaškiaučius, D. M. Solomskas, Pr. Balsys ir B. Salimaitė, savo pareiškime, tarp kita ko, pažymi:

"Pasirodo, kad paminėto komiteto prezidiumas, be viso komiteto narių žinios, sauvaiškiai, taria, kas gali būti priimti ir komitetai ir kas negali. Mes tik vėliau sužinojome, kad prezidiume daugumą sudaro klerikalai ir jie pareiškė, jog, girdi, lietuviai kunigai Pittsburghe nutarė "su komunistais bendrai neveikti." tad jų negalima ir Lietuvių Dienos Komitetan įsileisti. Tokia politika, aišku, yra labai žalinga ir dėl to vyriausią atsakomybę neša klerikalai.

"Mūsų išvardintoms masinėms organizacijoms apimta tūkstančius visokių krypčių žmonių. Tą puikiai žino kiekvienas Amerikos lietuvis. Tai masinės organizacijos, sudarančios didelę organizuotą jėgą. Jos nuosirdžiai troško kooperuoti bendrai visur, kur tik paliečia lietuvių tautos vardą ir reikalauja. Lietuvių Meno Sąjungos chorai, pavyzdžiui, buvo pasirušę atvykti ir bendrai dainuoti, tačiau dabar, prieš esamų sąlygų, kada klerikalai nusitarė viešpatauti Komitete, jie, aišku, to daryti negalės.

"Mūsų organizacijos galėjo suruošti Pasaulio Parodoj savo lietuvių dieną pirmiau, negu įvyks anoji, oficiali." Sie atstovai nurodo, kad Pasaulio Paroda tęsis ir 1940 metais, todėl sūlo pažangių lietuvių dieną turėti tais metais. Jie sako:

"Kai New Yorko miesto majoras, p. La Guardia, pereinamais metais kvietė LDS nutartai laikyti savo seimą 1940 metais New Yorke, jis pabrėžė, jog Pasaulio Paroda tęsis dar 1940 metais, tuo būdu ir pažangiųjų Amerikos lietuvių visuomenės dalis turės savo Lietuvių Dieną tais metais.

"Tad šiuomi mes skaitome pareiškimą paskelbtą visiems Amerikos lietuviams tik tiek, kad tariamasis Lietuvių Ko-

mitetas Pasaulinei Parodai Remti yra užvaldytas klerikalų, kad jų padiktavimu ten viskas daroma, ir kad jis neatstovauja visų Amerikos lietuvių."

Tai labai negražus klerikalų darbas. Bet ką tu jiems padarysi, kad jiems savas kromelis daugiau apeina, negu lietuvių. Tai jau senas įprotis. Jie visur nori valdyti iš viršaus.

Kas dabar lieka visiems pažangiems lietuviams daryti, tai ruoštis 1940 metams. Reikia taip prisipirkti, kad rudenį įvyksianti klerikalų diena, o kad galima tą padaryti, tai nereikia abejoti. Šios organizacijos, pridėjus dar kitas mažesnes, taipgi nekurias dar neprijungingas kanadiečių organizacijas, gali sudaryti arti 20,000 asmenų. Tai didelė jėga. Aktyviausia jėga.

Kas Išsaugojo Lietuvybę ir Ko Siekė Varpininkai

Lietuvos Žinios sausio 31 dienos numeryje rašo:

"Kai 1889 metais medicinos studento V. Kudirkos iniciatyva pasirodė naujas šviesuomenei skirtas laikraštis Varpas, šių metų sausio mėnesį suėjo 50 metų. 1890 metais Varpas susilaukė padėjėjo ūkininko, kuris turėjo šviesti kaimiečius.

"Prieš 50 metų lietuviškai namie kalbėjo visoj Rusijos imperijoj apie 1,700,000 žmonių. Tai buvo beveik vienai kaimiečiai. Miestuose lietuviškai kalbančiųjų buvo nedaug arba maža. Pagal 1897 metų Rusijos valstybės gyventojų surašymą, Kauno mieste lietuviškai kalbančiųjų pasisakė tik apie 7%.

"Inteligentijos, kalbančios lietuviškai ir prisipažįstančios lietuvių tautybės, tada buvo visai nedaug. Kažin, ar prisikaitytum keletą šimtų.

"Tie 1 milijonas ir 700 tūkstančių lietuvių nesinaudavo visomis pilietinėmis teisėmis; tai buvo lig kokios II rūšies Rusijos imperijos piliečiai.

"Lietuvių kalba tik namie, šeimos buvo laisvai vartojama, o iš raštinių, iš kitų valstybinių įstaigų ji buvo išvartota; lietuviškos raidės buvo spaudoje draudžiamos, knygos ir kiti spausdiniai policijos gaudomi, atimtinėjimi, konfiskuojami.

"Kauno, Vilniaus gubernijoj lietuvis — katalikas tikrai su tam tikru vyriausybės leidimu galėjo pirkti žemės, bet ne daugiau kaip 60 dešimtinių.

ŠYPSENOS

Geriausia Laikysiuos Su Morta

Vieną kartą senas ūkininkas važiuo į miestą. Vos įvažiavęs į miestą pastebėjo užrašą: "Moterų Mainas" (Women's Exchange).

Įėjęs į vidų rado už staliuko sėdinčią seną ilganosę sekretorką, kurią ir užklauzė:

- Ar čia Moterų Mainas?
- Taip, — atsakė sekretorka.
- Tai tamsta esi tu moterim, kuri... ?
- Taip.
- Geriau aš laikysiuos su sava Morta, — tarė ūkininkas ir išėjo.

Kaip Tas Galėjo Atsitiikti

Vieną kartą rudenio pias pointsnelietis partijoj išbuvo iki vidurnakties. Kadangi eiti buvo nelengva, galva sukėsi, ant vieno tilto virš kanalo sustojo paislėti. Atsiremęs į kraštą ir tėmyjo į mėnulį, kurs atspindėjo vandeny. Tuo tarpu užėjo policmanas.

- Ką ta tenai matai? — užklauzė jo policmanas.
- Aš pats nežinau. Ar gali būti tenai mėnulis?
- Taip, mėnulis, — atsakė policmanas.
- Ir kaip gi, aš taip aukštai užsikėliau, kad mėnulis liko po kojų?

Kartais Reikia Nuolat Kasyti

- Klausyk, Petrai, ar tu nežinai kas yra melė?
- Melė, Jurgi, yra toks niežėjimas, kurio tu negali pakasyti.
- Ar nėra vaistų pasigydomui?
- Taip. Tai metrimonija. Ji žmogų verčia kasytis visą gyvenimą.

"Valstybinę tarnybą lietuvis katalikas savo tėvynėj galėjo gauti tik žemesniąją, nedidelio atlyginimo, ir tai tik išimties keliu.

"Katalikų tikyba buvo varžoma, bažnyčios būdavo uždarinėjamos, remontuoti varžomos, statyti su dideliu vargu leidžiamos.

"Po 1863 metų sukilimo Vilniaus diktatoriaus M. Muravjovo lietuviui buvo paskermti virsti pravoslavais ir rusais.

"Visa Rusijos caro valdžios politika Lietuvoje buvo dviem žodžiais paretama — supravoslavint ir sursint lietuvius, žinoma, vienu kartu eksproprijuoti.

Taigi, kaip matote, lietuviybė išsilaikė tik laudyje. Beveik visi inteligentai buvo atsižadėję

lietuviybės visai.

Taipgi įdomu prisiminti ir tą, ko tuolaikiniai varpininkai siekė. Toliau Lietuvos žinios rašo:

PASTABOS

"Prieš pravoslaviniam subruzdo katalikų kunigai, ypač vyskupas M. Valandius (1850—1875). Lietuviai, be gindami nuo valdžios savo bažnyčias, parodė daug didvyriškumo, ypač tai pasireiškė, kai gubernatoriai imte emė iš žmonių Kenstaičių bažnyčia 1886 metais, ir Kražių bažnyčia 1893 metais. Taigi, tikybos laisvės gynimas buvo pastatytas tikru keliu ir bene 1893 metais rusai įsitikino, kad iš to puolimo nieko nelaimės.

"Bet visa eilė kitų lietuvių skriaudų ir teisių bei turto atiminėjimų ilgą laiką pasiliko beveik be apsigynimo iki Ausrės atsiradimo (1883 m.). Bet ir Ausrė per 40 mėnesių savo gyvavimo nedaug toj srityj galėjo padaryti, ir programos arba plano tautai nuo skriaudų apsaugot nesuskubo nustratyti.

"Tas dalykas kitaip emė virsti Varpui ir ūkininkui atsiradus ir dirbant (1889—1905).

"Siems dviems laikraščiams 1889—1894 metais pavyko prieš savęs pritraukti beveik visą Lietuvos šviesuomenę — ir kunigus, ir socialistus, ir tautininkus, ir radikalus-demokratrus. Jie visi gavo Varpininkų vardą. Toliau nuo Varpininkų atsiskyry katalikai (Tėvynės Sargas), Lietuvos Social - Demokratai (Lietuvos Darbininkas, Darbininkų Balsas), pagaliau nuo 1896 metų liko varpininkais radikalai-demokratrai ir tautininkai.

"1902 metais buvo paskelbti varpininkų programiniai dėsniai. Varpininkai pavisadino Lietuvos Demokratų Partiją. 1905 metais ta partija pakeitė vardą į Lietuvos Demokratų Partiją.

"Tokiu būdu Varpininkai užsibaigiant senoj Varpui ir ūkininko amžiui virsta Lietuvos Demokratais.

"Ko Varpininkai norėjo, matyt iš jų laikraštų straipsnių ir patijos programos.

"Paskutinėj 1906 metų programoj, kurią galima laikyti 17 metų Varpo gyvavimo santrauka, yra tokių reikalavimų:

"1. Laisvos, niekam nepriklausančios Demokratinės Lietuvos Respublikos su teisingu turtų paskirstymu.

"2. Niekas negali būti iškratytas, sumtas, kaltinamas, baudžiamas kitaip, kaip paprastojo teismo įsakymu arba sprendimu.

"3. Už bereikalingą suėmimą, už laisvų atplėšimą arba sulaukymą atsako tie, kurie kokių nors būdu prie to prisidėjo.

"4. Visi turi teisę kalbėti, rašyti, spausdinti ir kitu būdu platinti savo nuomones. Atsakomybė už tai tik prieš paprastą teismą.

"5. Visi turi teisę daryt susirinkimus, kurti draugijas, bendroves, sąjungas, politines partijas, nesiklausdami valdžios leidimo.

"6. Vidaus pasai nereikalingi. Lieka tik užsieninai pasai.

"7. Visas Lietuvos žemės plotas priguli Lietuvos valstybei. Lietuvos Seimas paskiria, kiek daugiausia gali žemės valdyti vienas gyventojas. Bežemiems ir mažžemiems aprūpinti žemės šaromas žemės fondas. Spekuliuoti žeme ir giria draudžiama.

"8. Mokesčiai turi būti panaikinti nuo visiems būtinais reikalingų dalykų: kaip cukrus, žibatas, degutukai, alus, mielis, geležis, popieris ir kt.

"9. Darbo žmonių aprūpinimas ligoje, luošume, nedarbe ir senatvėje. Darbo vietas ir darbininkų butai turi būti sveiki.

"10. Visi prieš įstatymus išsilaikė tik laudyje. Beveik visi inteligentai buvo atsižadėję

Viši manėme, kad Lietuvių Dieną Pasaulinėj Parodoj New Yorke bus tikrai lietuvių diena, bet dabar pasirodo, kad ji bus tik tautininkų ir klerikalų diena.

Jeigu tu ne tautininkas, nepritari esamai Lietuvos valdžiai, tu nelietuvis, tau vietas nėra nei tokioose svarbiuose lietuvių susiėjimuose, kaip Lietuvių Diena.

Patys lietuviybę niekina, o paskui rėkia, kad lietuviai nutolsta nuo lietuviybės.

Alfred O'Malley iš Hollywoodo praneša, kad Hollywoodas pradėjo gaminti naują antifasistinę filmą.

Toj filmoj Hollywoodas parodysiąs žązių šnipų veiklą Amerikoj ir kitose šalyse.

Kad ta filmas bus antifasistinis, tai galima suprasti iš to, kad nazių konsulas jau užprotestavo.

Minimoj filmoj loš žymūs artistai, kaip Robinson, Dorothy Tree ir kiti.

Carlis Caplinas taipgi rengin filmą apie Musolinį ir Hitlerį.

Hollywoodas virsta antifasistiniu centru.

Vokietijoj naziai išleido patvarkymą, kad visi nevedę atiduotų valdžiai 55 nuosimčius savo pajamų.

Taipgi apkraunami mokesčiais ir vedusieji. Jei po penkių metų vėdybinio gyvenimo vaikų neturės, turės atiduoti valdžiai 15 nuosimčius savo pajamų, jeigu jos viršys \$720 į metus.

Vokietijos gyventojai turės įsigyti stiprus diržus, kad gerai susivertinti.

Matote, ką reiškia nacionalis socializmas.

Kanados reakcionieriai jau kelintu kartu mėgina surišti komunistus su fašistais.

Siuo kartu jie per Winnipeg Free Press paskelbė, kad sužinota, jog fašistai ir komunistai planuoja sabotuoti Kanados apsigynimo stiprinimą.

Tai biauri neteisybė. Komunistų Partija jau nekartą įtikė valdžiai labai brangių informacijų apie fašistų žygius Kanadoj. Vieną kartą buvo nurodytas numeris automobilio, kuriuomis fašistai gabenasi ginklus iš Suviennyų valstijų.

Kanada jokios agresijos neplanuoja. Už tai Kanados komunistams nėra reikalo priešintis Kanados apsigynimo stiprinimui. Priešingai, jie tokius žygius palaiko.

Tokius melus skleidžia tie žmonės, kurie nori susilpninti antifasistinį judėjimą, kad būtų antifasistinis judėjimas, kad būtų lengviau užkarti Kanadai fašizmą.

McCullagh "Lydership Lyga" gauna "pipirų" ne vien tik iš darbininkų. Ją pasmerkė British Kolumbijos premjeras Pattulo, federalės valdžios darbo ministeris Rogers, agrikulturnis ministris Gardiner ir visa eilė kitų.

Atrodo, kad McCullagh išleisti pinigai radio kalboms jokios jam naudos nueduos. Kanada fašistuojančių lygų nenori.

Kaip pasirodo, tai Jokubynai jgū, pabėgo iš socialdemokratų kuopelės.

O kokie jie buvo karšti "socialistai"!

Kokioj organizacijoj tik buvo, visur jie neapsiėjo be triukšmo. Ir iš visur išbėgo. Išbėgo iš Jaunimo Sąjungos, išbėgo iš Sūnų ir Dukterų Draugijos, išbėgo iš Toronto Lietuvių Komiteto Lietuvoj Demokratijai Atsteigti, dabar išbėgo iš socialdemokratų kuopelės. Tur būt neilgai laikysis ir SLA kuopoj.

Nei viena organizacija jų nepasigėdo. Jiems apleidus visuomet darbas eina daug geriau.

J. Yla

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

Rašo Dr. G.

Lietuviai — Šveicarij^o Džiovininkų Sanatorij^o Didžiausi Kli^ojantai

Šveicarija yra plačiai išgarsėj^o plaučių ligų gydymo kraštas. Žymiausi džiovos gydymo punktai yra Davos, Šveicarijos šiaurės rytuose ir Leisinas (Leysin) — pietų vakaruose. Abiejose vietose galima rasti ir iš Lietuvos atvykusių besigydančių ligonių. Tiesa, Davose daugiau Lietuvos žydų, o Leisene — lietuvių.

Įdomu pažvelgti kaip šios dvi prieš-tuberkuliozinės tvirtovės augo ir stiprėjo. Davos yra senai žinomas, kaip gausus kurortas. Jis pradėjo steigtis maždaug apie 1885 — 1895 m. Leisinas gi išgarsėjo daug vėliau. Jo pradžios reikia ieškoti 1904 — 1905 m. Anais laikais Lozano universiteto profesorius Rolier^{is} žmōna susirgo džiova. Į Davosą siūst^{is} buvo per toli ir tuomet jis nutarė pasistūti j^o į netoli esančius kalnus, apie 1500 m. aukštumoje. Tuomet ten stovėjo keletas vargūnų ūkininkų pirkelių. Čia apgyvendinta profesorius žmōna nuo kalnų oro, daug saulės, šviesos — ramaus gyvenimo greitai pradėjo sveikti. Pats prof. Rolier apie tai pasakoja taip:

— Koks aš esu laimingas, kad anais laikais gydytojai neturėjo supratimo apie pneumotoroksus, t. y. apie oro pompavimą į plaučius. Esu tikras, jei mano žmona būtų gydė pompuodami orą, tikrai būtų ją nuvarę į kapus. Tačiau, kai kuomet laimė, kad nežinoma naujų gydymo būdų. — Tuo profesorius Rolier pasiepia kai kurių dabartinių gydytojų įsitikinimą, kad geriausia gydyti oro pompavimais.

Žinoma, profesorius žmōna pasveiko, o jam pačiam atėjo į galvą mintis įsteigti čia sanatoriją. Kai 1908 m. aš lankia Leisene besigydančių lietuvių studentę Gogelytę, kuri džiova ten ir mirė, ten tebuvo iš viso tik du geresni namai, dvi sanatorijos. Tuomet į Leisena nebuvo nei plento, nei geležkelio, o reikėjo eiti pėsčiomis. Kaip ten nugabendavo ligonius — neturiu supratimo. Dabargi po 25 metų, čia yra arti 100 įvairiausių sanatorių, klinikų, ortopedinių vaikų kaulų tbe gydyti įstaigų. Žodžiu, čia išmenkučio, visų apleisto Šveicari-

jos kaimelio išaugo visas gydymo įstaigų miestas.

Čia dabar yra keli šimtai vaikų, sergančių kaulų džiova. Jie gydomi oru, saulės spinduliais ir pat prof. Rolier prižiūrimi. Kad vaikai nenubodžiautų — jie ne tik gydomi, bet ir pratinami k^o nors dirbti. Juk pastebėta, kad sergą džiova ligoniai nieko nedirbdami pasidaro hipohondriakai ir vien tik galvoja apie savo ligą, nusiminę. Kai jie ką nors dirba, jų nuotaika pasitaiso, atsiranda noras gyventi ir dirbti ir tuo būdu liga greičiau nugalinga. Patenkinti ligoniai geriau valgo ir greičiau nugali kūno gilumoje esančias bacilas. Taigi,

darbo principas yra itin svarbus gydant džiova sergančius.

Dabar be jo geresnės sanatorijos jau negali apseiti.

Leisinas yra nepaprastai gražioj vietoj. Iš vienos pusės yra aukštas kalnas, iš kitos pusės taip pat kalnas, o iš pietų pačiam horizonte kyka dangų siekiantis aštrūs kaip dantys „Dent di Midi“, t. y. „Pietų dantys“, kalnai. Kaip esti malonu žiūrėti, kai nusileidus saulei tie į juodą dangų įsirižę aštrūs dantys, nusidėso raudona šviesa, vėliau ta šviesa nublinksta, o vėliau temstant, iš tamsaus skiauto šviečia žibanti fosforinė šviesa, kaip matinė sidabro šviesa tos dantų viršukalnės. Ilgai jos dega, ligai šviečia nakties tamsoje ir tik labai vėlai susilieja su nakties tamsa. Koks malonus ir koks įspūdingas vaizdas! .. Vieną sykį matęs amžinai to vaizdo neužmirši.

Leisenas ypatingai išaugo, be rods, po karo. Jo vardas išgarsėjo visam pasauly. Čia atvažiudavo net Indijos maharadžos pasigydyti. Atsiveždavo visą armiją tarnų, žmonių ir visokių daiktų. Toks maharadža ligonis vie-dnas užimdavo išsisa sanatoriją ir nieko į ją neįsileisdavo. Šiuo metu gi be vaikų, kurių čia pilnos sanatorijos, vaikai daugiausiai yra Šveicarijos ligonių kasų namarių, iš suaugusių, nors gal ir ste-

bėtina, daugiausia ligonių yra lietuvių

Didžiausioje sanatorijoje visą antrą aukštą 15 — 16 kambarių yra užėmę lietuviai. Čia gyvena du pulkininkai, dvi diplomatų žmonos su šeimynomis, keli gydytojai ir kiti asmens. Tiesa, šioj sanatorijoj yra brangiau gydytis. Čia visas išlaikymas su gydymu, su pneumotoroksais, su nuolatine gydytojų priežiūra, per parą kaštuoja po 15 šveicarių frankų. Kitose gi sanatorijose yra kelios lietuviškos, kuriose už gydymą, išlaikymą, vaistus mok^o tik po 6 šv. frankus. Žodžiu, palyginus su kai kuriomis Lietuvos sanatorijomis, kuriose rei-

kia mokėti už kiekvieną adatą, tyrimą, rentgeno nuotrauką, ir tai už tokius dalykus Lietuvoj reikia mokėti dešimtis litų, darosi aišku, kad j^o su šveicarių sanatorijomis gali konkuruoti tik dėl to, kad daug kas negali išvažiuoti į užsienį. Jei būtų laisvas kelias, aišku, kad Lietuvos sanatorijose neliktų nė vieno ligonio, visi bėgtų į Šveicariją.

Toks pigus gydymas Šveicarijoj yra dėl to, kad čia trūksta ligonių, o sanatorijoj yra daug. Mat, vokiečių su daug pinigų užsienį neleidžiama, pranežai turi pakankamai savo sanatorijų ir dar pigesnių, negu Šveicarijos, lenkai taip pat turi savas sanatorijas.

Išleka tik lietuviai, angiai ir dar

vienos kitos šiaurės tautos ligoniai.

Reikia pasakyti, kad sanatorij^o kainos Leisene krito beveik per pusę. Dabar didžiausią sanatoriją galima nupirkti už 200.000 — 300.000 frankų, kai j^o statyba kaštavo apie 500.000 — 600.000 frankų.

Reik konstatuoti, kad čia gydyma gana sąžiningai. Ne tik pneumotoroksus, nudeginimus, bet ir didesnes operacijas, kaip šonkaulių išpiovimas čia atlieka geri prityrę chirurgai.

Tačiau aš čia turiu pastebėti, kad Lietuvos sanatorijose chirurginis gydymas nieku nesiskiria nuo užsienio ir kai kurie žymieji Lietuvos chirurgai gal

geriau atlieka operacijas negu net ir geriausiose užsienio sanatorijose. Apskritai reikia pasakyti, kad

Lietuvos chirurgai pasiekė aukšto laipsnio.

Chirurginiai reikalai važiuoti į užsienį nėra reikalo. Chirurgams tik reikia duoti geresnio darbo sąlygas.

Tarp lietuvių ligonių ten yra vienas mažas vaikas, vieno re-daktoriaus sūnus. Keista, kad ten gyvenamas vaikas visai pamiršo lietuviškai ir kalba tik vietiniu žargonu.

Apskritai, reikia pasakyti, kad džiovos gydymas Šveicarijoj yra labai gerai suorganizuotas. Visi džiova susirgę šveicarai gauna pilną gydymą nemokamai ar palygintai, jei ne iš kasų, tai iš labdarinų įstaigų.

Apie gydymą Davose teks vėliau parašyti plačiau.

Deja, negalėjau gerai sužinoti, kaip Leiseno sanatorijose iš 6 frankų gali apmokėti išlaikymą, gydytojus, seseris, vaistus, valstybinius ir savivaldybinius mokesčius. Lietuvos sanatorijos mokesčių nemoka ir tai skundžiasi, kad negali išsiversti. O maisto produktus Šveicarijos džiovininkų sanatorijose — kiaušinius, kumpius, viščiukus ir kt. — ligoniai valgo ar tik ne iš Lietuvos importuotus? (Lietuvos žinios)

Pneumonija -- Plaučių Uždegimas

Galutinai nežinoma kodėl vienas iš penkių šimtų žmonių lengvai gauna plaučių uždegimą. O kiti 499 žmonės, kvėpuojantieji tuo pačiu oru, čiapinėjantieji tas pačias durų rankenas ir kitus daiktus yra atsparūs šiai sunkiajai ligai. Beveik kiekvienas žmogus gerklėj turi šius ligos perų, bet j^o kiekvieną 450 Jungtinių Valstijų žmonių, viegų žmogaus kraujuose yra permaža apsigynimo priemonių nuo pneumonijos.

Yra įsivaizdus nuomonė, kad šaltas klimatas yra šios ligos pagrindinė priežastis, bet faktai rodo jog tas netiesa. Kanados šaltose provincijose, Saskačvone, Albertoj ir Britiškos Kolumbijos šaltose dalyse mirimų skaičius nuo plaučių uždegimo yra daug mažesnis negu Jungtinėje Valstijoje, kurioje yra daug šiltesnis klimatas. Taipgi admiralo Peary, 1908 metais pargabenti iš Artikos sričių į Jungtines Valstijas eskimai, visi išmirė plaučių uždegimu.

Daugiausia žmonių miršta plaučių uždegimu ne šaltuose kraštuose, bet Maniloj, Cilej ir Filipinų, gana šiltuose kraštuose. Šiose vietose iš 100.000 žmonių kiekvienais metais miršta 500 žmonių plaučių uždegimu.

Jungtinių Valstijų sveikatos departamentas teigia, kad netolimoj ateity nuo plaučių uždegimo bus apsaugojama čiapijimo pagalba. Čiapams numatoma dalis tam tikrų chemikalų ir dalis pneumonijos perų. Eksperimentai parodė šių čiapų pasiekimą. O Stockholm profesorius Euler, Nobelio dovanos laimėtojas už pasiekimus chemijoj, surado kitos rūšies čiapus nuo pneumonijos, sudarytus iš vaisių.

Piešinių parodoj Paryžiuje išstatyti ir šie Hitlerio ir Musolinio atvaizdai. Francūzų spauda bijo šiuos atvaizdus dėti, tačiau Kanasodėjo. Jie buvo įdėti Stare ir darbininkiškuose laikraščiuose.

NIKOLAI OSTROVSKY

Iš Rusų Kalbos Vertė PETRAS

KAIP UŽSIGRŪDĖ PLIENAS

ROMANAS

(Tęsa)

Korčaginas suprato jos nerimą, bet bijodamas pastatyti į pavojų jam brangią mergaitę, jis nenorėjo sutikti su jos proponacija. Bet nuvargęs norėjo pailsėti, alkis privertė pasiduoti jos norui.

Kada jis sėdėjo ant sofos Tonės kambaryje, virtuvėje tarp motinos ir dukters ėjo pasikalbėjimas.

— Klausyk, mama. Mano kambary randas Korčaginas, pameni? Mano mokynys. Aš nuo tavęs nieko neslėpsiu. Jis buvo areštuotas už išlaisvinimą vieno jūrininko bolsheviko. Jis pabėgo ir dabar neturi kur prisiglausti. — Jos balsas sudrebėjo. — Aš prašau tavęs, mama, sutikti ant to, kad jis dabar pasiliktu pas mus.

Dukters akys maldaujančiai pažiūrėjo į motiną.

Pastaroji klausiančiai žiūrėjo į Tonės akis.

— Gerai, aš tam nepriešinga. O kur tu jį paguldysi?

Tonė išraudusi, susijaudinusi atsakė: — Aš jį paguldysiu pas save ant sofos. Tėvui bus galima apie tai nesakyti.

Motina tiesiog pažiūrėjo Tonei į akis.

— Tai ta priežastis buvo tavo asarų? — Taip.

— Jis visiškai dar jaunas.

Tonė nerviškai pešiojo rankovę savo bluzės.

— Taip, bet jeigu jis būtų nepabėgęs, jį būtų sušaudę kaip suaugusį.

Ekaterina Michalovna buvo susirūpinus Korčagino atsilankymu į namus. Ji nerynavo dėl jo arešto, dėl neabejotinos Tonės simpatijos prie šio vaikinėlio ir dėl to, kad ji jo beveik visai nežinojo.

O Tonė apėmė šeiminingišką užsidegimą.

— Jis privalo išsimaudyti, mama. Aš tuojuos tą padarysiu. Jis juodas, kaip tikras peckuris. Jis tiek laiko nesimazgojęs.

Ji bėgiojo, trusės, sildė vaną, prirėngė baltinius. O paskui pagavus Povilą už rankos nutempė jį maudytis.

— Tu privalai viską nuo savęs nusivilkti. Štai kostiumas. Tavo drabužiai reikia išplauti. Apsivilksi štai šiuo, — pasakė ji parodydama į kėdę, ant kurios buvo tvarkingai padėta mėlyna matrosiška blūzė su baltu kalnieriū ir plačios kelnės.

Povilas su nusistebėjimu žiūrėjo į Tonę. Tonė šypsojos.

— Tai maskaradinis mano kostiumas. Jis tau bus kaip tik geras. Na, šeiminingauk, aš tavė palieku. Pakol tu išsimaudysi, aš pagaminsiu ką nors užvalgyti.

Už valandos laiko visi trys — motina, dukterė ir Korčaginas pietavo virtuvėje.

Išalkęs povilas pats nepastebėjo, kaip išuštino trečią lėkštę. Iš sykiu jis varžėsi dėl Ekaterinos Michalovnos, bet paskiau, ma-

tydamas jos draugišką atsinešimą, pradarsėjo.

Kada po pietų jie nuėjo į Tonės kambarį, Povilas prašomas Ekaterinos pasakojo apie savo suktybę.

— Ką jūs manote toliaus daryti? — paklausė jo Tonės motina.

Povilas susimąstė.

— Aš pirmiausiai noriu pamatyti Artiomą, o paskui išsinešdinti iš čionais.

— Kur? — Į Umaną arba į Kijevą. Aš pats dar nežinau, bet iš čionais reikia išsinešdinti būtina.

Povilas nenorėjo tikėti, kad taip greitai viskas pasikeitė. Dar rytmetį kalėjimas, o dabar Tonė šone, svarūs drabužiai, o svarbiausia — laisvė.

Štai kaip kartais pasisuka gyvenimas: tai akla tamsa, tai vėl saulutė iš naujo šypso. Jeigu negrauztų baimė naujo arešto, jis būtų dabar laimingiausias vyrukas pasauly.

Bet ypatingai dabar, pakol jis čionais, šiame didelėme ir ramiame name, jį gali surasti.

Reikalinga eiti kur nors kitur, čionais likti negalima.

O išėiti iš čionais visai nesinori, tegu veniai! Kaip įdomu būtų skaityti apie karžygi Garibaldi! Kaip jis jam pavydėjo. Juk Garibaldi gyvenimas buvo sunkus, jį vaikė po visą pasaulį. O jis, Povilas, viso tik septyniąs dešimtys pragyveno baisiose kančiose, tačiau, neva metal prabėgo.

— Apie ką tu galvoji? — paklausė prisilenkusi prie jo Tonė. Jos akys jam rodiė bedugnės tamsioje mėlynėje.

— Tone, nori, aš tau papasakosiu apie Christiną ..

— Papasakok, — budriai atsakė Tonė.

— ... ir jį daugiau į sandeliuką nesugrįžo. — Jis su dideliu vargu ištarė paskutinius žodžius.

Kambaryje girdėjosi, kaip stukėjo laikrodis. Tonė, nulenkusi galvą, gatava pravirkti, iki skausmo kramtė lūpas.

Povilas pažiūrėjo į ją.

— Aš turiu išsinešdinti iš čionais šiandieną, — sprendžiamai pasakė jis.

— Ne, ne, tu šiandien niekur neisi!

Ploni švelnius jos pirštai įsivėlė į jo nepaklusnius plaukus, ir maloniai juos pešiojo ...

— Tone, tu privalai man padėti. Reikalinga stotyje sužinoti apie Artiomą ir nunešti raštelį Serežkai. Varnos lizde randasi mano revolveris. Man čiti negalima, o Serežka jį turi paimti. Ar tu gali tą padaryti?

Tonė pakilo.

— Aš tuojuos nueisiu pas Sucharką. Mes su ja nueisim į stotį. Tu parašyk raštelį, aš nunešiu Serežkai. Kur jis gyvena? O jei jis norės ateiti, pasakyt kur tu randiesi?

Povilas pagalvojo ir atsakė:

— Tegu jis pats atneša vakare į sodą. Tonė sugrįžo į namus vėlai. Povilas kietai miegojo. Nuo jos rankos palytėjimo jis pabudo. Ji linksmai šypsojos.

— Artiomą tuojuos ateis. Jis ką tik atvažiavo. Jį atleido vienai valandai Lizos tėvui laidavus. Jo garvežys stovi depe. Aš jam negalėjau pasakyti, kad tu čionais. Sakiau, kad papasakosiu jam labai svarbų dalyką. Na, štai ir jis!

Tonė nubėgė prie durų. Netikėdamas savo akimis, Artiomąs, kaip įkastas stulpas, sustojo tarpdury. Tonė uždarė duris, kad ne užgirstų kabineto gulintis tifo kankinamas

tėvas.

Kada Artiomą rankos sugriebė Povilą į savo glėbį, Povilas kaulai brakstelėjo.

— Broliuk! Pavka!

Buvo nutarta: Povilas važiuoja rytoj Artiomą patalpinti jį į garvežį pas Bružaką, kuris rytoj važiuoja į Kozatiną.

Artiomąs, paprastai rūstus, pametęs lygsvarą, nusikankinęs dėl brolio, nežinodamas apie jo likimą, dabar buvo nepaprastai linksmas.

— Reikia rytmetį, penkias valandose, tu ateisi į sandelį. Prikraus malonūs ir nesisėsi. Norėtsi su tavim pasikalbėti, bet laikas man, grįžti atgal. Rytoj aš tavė palydėsiu. Iš mūsų tarpo formuoją getželio batalijoną. Kaip ir prie vokiečių — vaikščiojam po sargyba.

Artiomąs atsiveikino ir išėjo. Greitai atėjo prietema. Serežka turėjo ateiti prie sodo tvoros. Laukdamas Korčaginas vaikštinėjo po tamsų kambarį nuo kambario į kambarį. Tonė su motina buvo pas Tumanovą.

Jis su Serežka susitiko tamsioje ir tvirtai pasispaudė vienas kitam rankas. Su juo kartu atėjo ir Valė. Jie tarp savęs kalbėjo tyliai.

— Tai koks nenusiseikimas, — teisinios Serežka. — Aš revolverio neatnešiau. Pas jus pilnas kiemas pethuriečių. Vėžimai stovi, ugnį susikūrė. Į medį įlipti niekaip nebuvo galima.

— Tuščia jo, — ramino jį Povilas. — Gal tas ir geriau. Kolyje kartais gali surasti galvą nusukę.

Lietuvoje

VOKIEČŲ IŠKILMĖS KLAIPĖDOJ

Klaipėda. — Sausio mėn. 29 d. Klaipėdos miesto ir krašto vokiečiai Klaipėdoje buvo surengę smarkias demonstracijas. Pietų metu, nuo Kanto gatvės mokyklos aikštės, išsiriavę apie 1,000 ordnungsdienstininkų, apie 200 SA (smogininkų), apie 300 mergaičių, daugiausia mokyklinio amžiaus, ir apie 150 raitų smogikų. Visą eisena, poros orkestrų vedama, atitraukė į Rinkos aikštę ir išsiriavę ties valstybės teatru. Čia per įrengtus garšialinkius dr. Neumanas pasakė atitinkamą kalbą. Esą, nuo dabar Klaipėdos krašte atbusiant teisė. Tarp kitko, dr. Neumanas pastebėjo, kad jis lietuvių gyvenančių Klaipėdos krašte, teisų nesiaurins ir nepaneigs. Baigęs kalbą, su visais savo vyrais sušuko tris kartus "Heil Hitler".

niais buvo pargabenta apie 100 arklų. Vieni jojo ant (vietinių su trakėnais maišytų) metisų, kiti ant lietuviškų mažų žemaitukų, dar kiti ant suvargusių ardenų.

Keli šimtai organizuotų ir neorganizuotų vokiečių į iškilmės buvo atvykę traukiniais ir autobusais.

Sekmadienio iškilmėse dalyvavo apie 1.500 — 2.000 organizuotų ir apie tiek pat smalsuolių.

Liepojos g-vės gale, ties Liepojos aikšte, pasibaigus demonstracijoms, dr. Neumanas su savo štabu iš vokiečių konsulato automobilio priėmė organizuotų demonstrantų paradą.

Vakare gatvėse būriais organizuoti dr. Neumano vyrai dar ilgokai demonstravo. Buvo surengta eilė balių ir pasilinksminių.

VAIKAI VALKATOS

Vilkaviškis. — Kai skaitome dienraščiuose apie Kauno bastūnų vaikų, nesistebim; supranta — didelis miestas, o didmiestyje vaikų bastūnų neišvengia. Tai skurdo, blogos socialinės santvarkos reiškinys. Kitas vaizdas, kai pamatai tokius bastūnų provincijos miestelyje, ypač kai tas miestelis nuo vaikystės dienų tau yra žinomas. Žinoma, ir pirmiajai tekdavo matyti nuskurusius, šaligatviuose nepiergiusius renkančius ir praeivių išmaldos prašančius berniukų, bet tik ne tiek, kiek yra dabar. Jie vaikščioja būreliais; tai "vyrai" 6 — 15 metų. Dienomis elgetauja arba vaginėja, vakarais apgulė kinų vitriną, o naktimis... Daugeliui namų šavoka tiesiog nesuprantama. Vienems namus atstoją kokio nors žydelio šiltas koridorius, kitims malkinė ar pamiesčio klopnas. Laimingiausių dienos — šventės: tada vienio, ar kitų šalėjų suruošiami šokiai. "Atamanai," baigę mokslus, kalnabėžėj ar kitų kurioj "mokslovietėj," suranda būdų kaip greičiausiai ir saugiausiai patekti salėn. Tą dieną nakvyne rūpietis nereikia, nes iki rytuli gal nemokamai naudotis visais patogumais: šilima, lovomis, kurias atstoja nuošalesnis suolas, užakioti galima šokančiųjų pal-

tais... Tušiomis kišenėmis sadarių persekioti, bet pažvelgęs geriausia bastūnų mokykla. Vyresnieji eina mokytojų pareigas, o jaunesnieji mokinių. Dėstoma tiksliai vienintėlis dalykas, būtent: "penkių pirštų kombinacija." Ne vienas šokiuku tenka pareiti be pinigėlis, laikrodėlio, kailiošų, ar kitų daiktelių.

Geriausią juos stebėti prie kino kasos. Kartais net sunku prie kasos prieiti. Vienas ar kitas tuoj kiša ranką: "Ponas, aš nevalges"; "ponas, mano mamytė serga"; "pone, įsiveik mane į kiną..." Kai atsakai, išgirsti tokių pastabėlių, kokių ir rusų vežikai nevertoj.

Daugelis jų vartoja degtinę, visi rūko, nes ir tas, kuris dar neįstaria raidės "r," pučia dūmą, kaip senas pytkorius. Daugelio veidai matyti. Tai istvirkušiai, pasimetusių ar girtuoklių tėvų vaikai, kiti našlaičiai.

Apie save nieko nepasakos, nors ir pinigų duok; tik "nežinau," ir daugiau nieko.

Kiek jų iš viso gali būti, sunku pasakyti, bet ligi 30 nesunku suskaičiuoti. Piliiečiams tai nemaloni našta, bet manoma, kad atėjus pavasarui jų daugelis išeis į kaimą.

Pažvelgus į šiuos nelaimingus vaikus kyja klausimas: labdarinogs ponitės, ponai, žiemos pagalba, socialinė globa, kur jūs? kur jūsų akys?

AUGA BAŽNYTKAIMIS

Igliauka. — Paskutinių keleterių metų bėgy Igliaukos bažnytkaimis pavirto į mažą miestelį. Ankščiau čia buvo tikrai mūrinė bažnyčia, poros komplektų pradžios mokykla, pašto agentūra, paroduotuvė. Dabar miestelis jau turi didelę šešių skyrių pradžios mokyklą, sveikatos punktą ir keletą paroduotuvių. Jei pavvyks į Igliauką perkelti valstieciaus savivaldybės įstatymai (del prastų kelių ir didelio atstumo Igliaukai netinkama vieta valstieciaus savivaldybės įstatymams), tai bažnytkaimio gyvenimas dar pagyvės. Be to, pro Igliauką tiesiamas Marijampolės-Prienų plentas.

VANAGAS UŽPUOLĖ DZUKĖ

Alytus. — Šiomis dienomis, Alytaus valsčiuje, Rudžiakampi kaime, Čiginskas sėdėjo su kaimynu už stalo ir rūkė. Čiginskienė trūšė apie pečių. Staiga pasigirdo smarkus dūžis į langą ir stiklai suzvangė į vidų. Čiginskas dairės, kas atsitiko, kad šeiminiškė nesavai balsu rėkia. Manė, kad nestas akmuo jai pa-

taikė. Norėjo eiti laukan piktdarių persekioti, bet pažvelgęs žmoną nusigando: ant jos galvos skėtavo pilka pabaisa, o žmona kaip piamama rėkė. Paėgaliau pažino, kad tai vanagas ir stverė už jo. Vanagas nagaissisikabino į jos ranką, o kita koja laikėsi už Čiginskienės ausies ir kaklo. Iš skausmo abu pradėjo rėkti, bet sėdėjęs kaimynas prišoko ir nusuko vanagui sprandą. Vanagas labai didelis. Tokiais vanago špomis stebisi visa apylinkė.

SUMUŠĖ MERGINĄ

Alytus. — Sausio 29 d. vakarą, tulą merginą, ties sporto stadijonu, užpuolė du girti vyrai. Mergina skubėjo pasišalinti. Tačiau jie pasivijo ir smarkiai ją sumušė. Merginą paliko gulėdžią be sąmonės ir tik po kelių valandų, atspiekiėjusi, parėjo namo apdaužyta galva ir su mėlynėmis ant viso kūno. Mergina yra tarnaitė — kaimietė ir, kaip neseniai patekusi į miestą, nežino nei kas, nei už ką sumušė.

RUOSIAMOS AUTOMOBILIŲ LENKTINĖS APIE LIETUVĄ

Kaunas. — Lietuvos automobilų klubo sporto komisija jau yra paruošusi šiuo metų automobilų ir motociklų lenktynėms aplink Lietuvą taisyklės. Šiose automobilų ir motociklų lenktynėse galės dalyvauti visi Lietuvos automobilistai ir motociklistai, o taip pat ir užsieniečiai sportininkai. Lenktynių maršrutas numatomas: Kaunas, Ukmergė, Pandėlys, Biržai, Joniškis, Mažeikiai, Skuodas, Plungė, Varniai, Raseiniai, Jurbarkas, K. Naumištis, Šakiai, Vilkaviškis, Marijampolė, Kaunas. Kelio ilgis sieks 850 kilometrų, kurių apie 630 kilometrų automobilistams teks važiuoti vieškeliais.

Automobilų lenktynėmis aplink Lietuvą yra didelis susidomėjimas. Jau dabar kai kurie užsieniečiai yra pareiškę norą jose dalyvauti. Lietuvos automobilistai ir motociklistai apie tas lenktynes gal jau dabar informuoti Lietuvos automobilų klube. Automobilų lenktynės aplink Lietuvą numatomos birželio mėnesio pabaigoj.

ATKAKLUS SAVIZUDYS

Biržai. — Sausio 31 d. vakarą, užėjęs į Preiso kirpyklą, esančią Vytauto gatvėj, mėgino nusizudyti Juozas Balauskas. Vabalninko valstieciaus, Valakelių kaimo gyventojas. Kol kirpėjas dir-

bo muilo putas, Balauskas paėmęs nuo staluko skustuvą perbraukė sau per kaklą. Kirpėjas atėmė skustuvą, tuomet savizudygriebė antrą, kurį norėdamas atimti kirpėjas sulaužė. Bet atkaklus savizudys norėjo dar tretį skustuvą griebti, bet subėgė žmonės atėmė. Savizudys nuėgabentas su perpiautu kaklu į ligoninę. Gyvybei pavojaus nėra. Balauskas mėgino nusižudyti būdamas girtas. Tą dieną jis pragrėbė arklį su rogemis ir kailiniais.

MARIJAMPOLĖ

— Įvairiose prekybos įmonėse tarnauja per 200 pardavėjų, vyrų ir moterų, kurie nusiskundžia sunkiomis ir nesu-normuotomis darbo sąlygomis. Beveik kas antrą savaitę darbo inspektorius tikrina kepyklų darbininkų darbo sąlygas, dažnai lanko įvairias įmones, bet niekad šituo reikalui nepasirodo paroduotuvėse. Paroduotuvių tarnautojai dirba nuo 8 iki 19 valandos, su trumpa pietų pertrauka. Maisto paroduotuvių tarnautojai dirba nuo 6 iki 21 valandos. Už šitą darbą gauna mėnesiui 30 — 60 litų. Didesnį atlyginimą temoka tarnautojams tiktai "Dirva, žemės ūkio draugija ir dar viena kita paroduotuvė. Paroduotuvių savininkai reikalauja, kad pardavėjai ir pardavėjų būtų visada gražiai, tvarkingai ir švariai apsisaisę, todėl daugiau, kaip 50 procentų gaunamo atlyginimo tenka skirti rūbų įsigijimui.

Todėl nenuostabu, kad tiktai retas gali pagalvoti apie pakenciamą savystovų gyvenimą, o visi kiti nepajėgia atitraukti nuo savų tėvų, giminių, arba skursta pusiau alkaniems dienas. Be to, labai žymi paroduotuvių tarnautojų dalis yra visi nedrausta ligonių kasoje. Paroduotuvių tarnautojai tikina esą žmonės ir pageidauja, kad kas nors atkreiptų į jų darbo sąlygas dėmesį.

TARP RAUDONDVARIO IR VILKIJS PRIVISO DAUG ŠERŪ

Kaunas. — Manoma, kad niekur kitur Lietuvoje nėra privisė tiek šerū, kaip tarp Raudondvario ir Vilkijs. Čia susirinkę būriai šerū ūkininkams daro nemaža nuostolių. Jie knaisioja bulvienes ir net žiemkenčius, taip pat medžių šaknis ir krūmus.

Sausio 28 d. Girininkų kaimo gyventojas Janavičienė prie miško sutiko 15 šerū būrį. Šermai

materiali nieko nedarė, bet moteris labai išsigando.

Sausio 29 d. vienas brakonierius išėjęs iškiški ir lapų medžio-ti, tankumyne sutiko šerū ir paleido į jį šūvį. Šermas buvo tik sužeistas ir pabėgo. Grįždamas namo tas brakonierius sutiko keturis didelius šerūnus ir jų taip išsigando, kad ir šautuvą pametė nuo šerūnų bėgdamas.

Sausio 30 d. keli Girininkų kaimo gyventojai lankėsi Kaune, prašydami jų apylinkėse surengti šerū medžioklę ir šerūnus, jeigu ir neišsaudyti, tai bent pagąsdinti.

DARBININKŲ VARGAI

Kriukai. — Yra čia nemaža darbininkų, kurie neturi darbo, nes juos smarkiai konkuruoja ūkininkai. Ūkininkai pajutę kur nors litą greit važiuoti važiuoja ir kol darbininkas pėsčias nueina, tai jau jam darbo nėra. Vi-siems vargas.

Kaminus valyti yra paskirtas kaminkrėtis. Valo ne jįsi pats, o jo padėjėjas. Užlipa ant lūšneis, pakrapšto kaminio skylę, pasižiūri kaip blizga Nemuno vanduo ir jau mokėk 60 centų.

Kultūrinio klubo nėra, bet už-tai yra restoranas ir du nevieši —bai. Restorane renkasi poniskėni, pas batsiuoj viengungiai, o trečion vieton jau vedė žmo-nės.

VILKO LENKTYNĖ SU AUTOMOTRISU

Kaunas. — Aną dieną Kaun-Klaipėdos ruože automotris suvažinėjo seną vilką. Tai buvo naktį ir automotris važiuo apie 80 kilometrų per valandą. Ant geležinkelio bėgy stovėjo vilkas ir, pamatęs šviesas, pradėjo bėgti išilgai bėgy pirm automotris, bet išbėgti nepajėgė ir buvo suvažinėtas.

DAKTARO V. KUDIRKOS KLETELĖ

Sakiai. — Vienas iš vertingiausių Sakų paminklų, be abe-jų, yra dr. V. Kudirkos kletelė, kurioj jis prieš keliasdešimt metų, negaudamas Sakiuose buto, buvo priverstas užsimiti prakti-ka. Šita kletelė didžiąjam varpininkui leido naudotis klebonas, ir ji iki šiol išlikusi tarp klebonas ir Vilkijs. Čia susirinkę būriai šerū ūkininkams daro nemaža nuostolių. Jie knaisioja bulvienes ir net žiemkenčius, taip pat medžių šaknis ir krūmus.

Sausio 28 d. Girininkų kaimo gyventojas Janavičienė prie miško sutiko 15 šerū būrį. Šermai

Viengungiai Vokiečiai Turės Mokėti Didelius Mokesčius

BERLYNAS. — Nazių valdžia išleido įstatymą, kuriuo re-miantis turtingieji ir vidurinės klasės senberniai, taip pat ir sen-mergės turės mokėti didelių mokesčius, siekiančius 55 nuo-šimčius visų įplaukų.

Vaikų neturincios poros taip pat bus sunkiai aptaksuotos. Jeigu pora per penkis metus neturi vaikų, o metinių įplaukų tu-ri 1.800 markių, tokia pora tu-rės sumokėti naziams 45 nuo-šimčius savo įplaukų.

Šis įstatymas išleistas paska-tinimui prie vaikų gimdymo. Ta-čiau naziai nutili kiek mokesčių turės mokėti pats Hitleris, kuris ragina vokiečius gimdyti kuodau-giausia vaikų ir tuo pačiu sykiu rėkia, kad vokiečiai neturį kur gyveniti, kad jiems perankšta.

Ąčiū Kapuskasingiečiams

KAPUSKASING, Ont.—Drau-gai kapuskasingiečiai mane su-tiko labai draugiškai, ko ištik-rųj visai nesitikėjau.

Už širdingą draugiskumą ir suteiktą gausią paramą, drau-gams kapuskasingiečiams tariu širdingą ačiū.

P. Bepirstis

PLATINKITE IR UGDYKITE "LIAUDIŲ BALSĄ" VISUOMENES TEISIŲ UŽTA-REJĄ. PIRMYN SU JUO!

kiuose, išpirktų šitą kletelę iš klebonijos, ją atžymėtų pamink-line lenta ir ją taip sutvarkytų, kad ir ateinančios kartos matytų, kokiuose sąlygose gyvenė ir dirbo senosios spaudos draudi-mo metu dr. V. Kudirka.

GIRTUOKLIAUJA VALDININKAI

Sakiai. — Kiekvieną vakarą restoranai ir slaptosios karčia-mos perpildytos girtuokliaujan-čių šakiečių. Pažymėtina, kad Šakių valdininkai ir įvairių įstai-gų tarnautojai ne retai girtuok-liavimu pralenkia šakiečius. Yra atsitiktumu, kad pasigėrę parei-gūnai, išškodami linksmy mergi-nų, įsibrauna net į privačius bu-tus ir vidunaktį sukelia iš mie-gu ty būty gyventojus. Kai mie-grie čia ilgiau gyveną šakiečiai tvirtina, kad dabartiniai Sakiai pralenkia prieškarinius Šakius.

(Bus daugiau)

Valė prisitariu prie jo.
—Kada tu važiuoji?
—Rytoj, Vale, tik švintant.
—Na, kaip tu išsprukai, papasakok?
Povilas greitai pasibūdomis išpasakojė apie misteriską prietyki.
Karštai atsiveikino. Serečka nejuokavo, buvo susijaudinęs.
—Laimingos kelionės, Povilai, — neužmiršk mūsų, — ludni pratarė Valė.
Nuėjo, iš syklo prapuldami tamsoje.
Namuose tylė. Tikslai laikrodis taksu. Nei vienas iš abiejų neatėjo mintis į galvą užsništi, kada už šesių valandų jie turės išsi-vairuoti. Tačiau bū, daugias niekuomet vienas kito nebeatys. Ar galima išpasakoti per tą trumpą laiką tie milijonai mintių žodžių, kuriuos turėjo savyje kiekvienas iš jų?
Jaunystė, nerybantai puiki jaunystė, kada aistra dar nesuprantama, tiktai neramiai jaučia tankų širdies plakimą, kada rankos išsigandusios — baimingai krūptelėja ir nusilenka į šoną, netikėtai prisilietė prie draugės krūtinės, ir kada jaunystės draugystė apsaugo nuo paskutinio žingsnio! Kas gali būti maloniau apart mylimosios rankos, apkabinusios kaklą ir — bučiai, dūlgis, kaip elektros srovės smūgiai.
Per visą draugystę tas antras bučkis. Korėgino, apart motinos, nickas neglamonė-jo, bet už tat daug jį mušė. Ir tuon dar tvirčiau jis jautė tą neapsakomai malonų glamonėjimą...
Jis savo gyvenime, užguitam, šurkšči-am, nežinojo kas yra džiaugsmas. O tą mergaitė kelyje — didelė laime.
Jis jaučia kvapą jos plaukų ir, rodosi, net mato jos akis.
—Aš taip myliu tave, Tone. Negaliu tau

to išpasakoti, nesugebu.
Pertrūksta jo mintys. Kaip paklusnus lankstus kūnas... Bet jaunystės draugystė aukščiau visko.
—Tone, kada užsibaigs neramumai, aš būtina! būsiu elektrotechniku. Jeigu tu nuo manęs neatsisakyksi, jeigu tu rimtai, o ne del žaismo, tuomet aš būsiu tau geru vyru. Niekuomet nenušiu, tegu aš sustingsiu vietoj, jeigu aš tave kuom nors nukriaušiu.
Jie bijodami užmigti apsikabinę, kad nepamatytų motina ir nepamanytų ką nors blogo, išsikyrė.
Jau buvo beveik rytmetys, kuomet jie užmigo, užmezgę tvirtus ryšius neužmiršti vienas kito.
Anksti rytmetyje Tonės motina Korė-giną pažadino.
Jis greitai pašoko ant kojų.
Kada jis prausykoje persirengė į savo drabužius, apsimovė batus ir apsilviko Da-lininko švarką, motina pažadino Tone.
Greitai ėjo per drėgną rytmetinį rūką į stotį. Aplinkiniai keliais jie priėjo prie mal-kų sandelio. Nekantriai jų laukė Artiomas pas garvežį.
Iš palengvėlio prislinko galingas garve-žys "Sėuka," apsuptas kamuoliu šniokščian-čio garo.
Per garvežio būdelės langą žiūrėjo Bru-žakas.
Greitai atsiveikino. Gyviai nusitvėrė už geležinių rankenų garvežio laiptelių. Užlipo į viršų. Atsisuko. Artiomas, ir šone jo liek-na, maža Tone.
Vėjas piktai kedeno jos bluzės kalnierių, siaušė kuokštas kaštanavų plaukų. Ji pamo-savo su ranka.
Artiomas, metęs įkypiai žvilgsnį į ką tik

besilaikančią nuo verksmo Tone, atsiduso:
—Ar aš visai kvailas, ar pas juos verž-lė ne vietoj. Na ir Pavka! Štai tau jaunas išdykėlis!
Kada traukinys pasislėpė už užsikimimo, Artiomas atsiskė į Tone:
—Na ir ką, būsim draugais? — Ir jo didelėje rankoje pasislėpė Tonės rankutė.
Iš tolo atėjo sunkiai dusuojantis šniokš-timas didinančio greitį traukinio.
Skyrius VII
Visą savaitę miestelis, apjuostas apka-sais ir apipintas spigliuotų vielų tvoromis, kėlėsi ir gulė po kanuolių dundėjimu, kulks-vaidžių ir šautuvų klegėjimu. Tiktai tamsiai naktiai užėjus palikdavo tylu. Retkarčiais tą tylą pertraukdavo išsigandusios salvs: apūpinėjo vieni kiti paslapstis. Aušrai pa-sirodžius, stotyje prie batarėjos pradėjo ju-dėti žmonės. Juodi kanuolių nasrai piktai ir baisiai kosėjo. Žmonės skubėjo maitinti jas naujomis švino porcijomis. Artilleristas pa-traukė už šniūro, žemė sudrebėjo. Trijuose verstuose nuo miesto, ant kaimo užimto rau-donaisiais, sviediniai lėkė su kauksmu ir bai-siu švilpimu, apkrutindami viską, ir puolė iš-nešdami į viršų žemių stulpus.
Seno lenkiško vienuolyno kieme buvo pastatyta raudonųjų batarėja. Vjenuolynas radosi ant aukštos kalvos, kaimo viduryje.
Pašoko batarėjos vadas, draugas Zamos-tinas. Jis miegojo padėjęs galvą ant kanuo-lės. Suveržęs tvirtai diržą, ant kurio kabėjo sunkus mauzeris, atyždžiai klausėsi granatų lėkimo, laukdamas kada jos sprogs. Paskiau kieme pasigirdo šo skambantis balsas:
— Išsimiegosite rytų, draugai, Ke-1-ki-

Artilleristai miegojo prie kanuolių. Jie pa-šoko taip pat gyviai, kaip ir vadas. Vienas tiktai Sidorčukas pamauž, tingiai kėlėsi, krapštydamas užmiegotas akis.
—Na ir biurybės, tik ką prašvito — jau lajo! Kokie niekam neverti tie žmonės! Zamostinas nusikvatojo.
—Kokie neapsiųjųet elementai, Sidor-čuk. Jie nesisikaito su tuom, kad tau dar no-risi miegoti.
Artilleristas atskėlė nepatenkinančiai murgėdamas.
Keletos minučių bėgyje kieme dundėjo kanuolės, o mieste sprogo sviediniai. Į aukštą cukraus fabriko dūmtraukį įsilipo petliuris-kas karininkas ir telefonistas.
Jie užlipo ant jo iš vidaus einančiomis geležinėmis kopečiomis.
Visas miestukas iš čionais matėsi kaip ant delno. Iš čionais jie vedė artilerijos sau-dymą. Jiems buvo gerai matomas kiekvienas raudonosios armijos judėsis. Šiandieną pas bolševikus didelis gyvumas. Per žiūronus matosi jų dalių judėjimas. Toli ant Padolsko gelžkelio linijos pamauž slenka šarvuotas traukinys, palaikydamas nuolatine artileri-jos ugnį. Už jo pakilo kalonos pėstininkų. Keletą kartų raudonieji metėsi į ataką, ban-dydami užimti miestuką, bet sėdėvikai prie-miestyje buvo gerai įsitvirtinę. Petliuriečių apkausose užvirė uraganiška ugnis. Visą apylinkę prisipildė pašėlusių šūvių tratėjimu. Apipiltos švininiu lietu, neišlaikydamos baisesu spaudimo, kolonos bolševikų kariuo-menės atsitraukė atgal, palikdamos ant lau-ko nejudančius raudonarmiečių kūnus.
Šiandieną smūgiai ant priešų, ginančių miestuką, buvo vis daugiau įtempteni ir

tankesni. Oras neramiai dreba nuo artilerijos salvių. Iš cukraus fabriko dūmtraukio mato-si, kaip puola prie žemės, pritūpdamos ir ne-sulaikančios einančios pirmyn bolševikų kolonos. Jie jau beveik užėmė stotį. Sievikiai metė į mūsų visas savo atsargines dalis, bet negalėjo užpildyti padarytų stotyje spragų. Per žūtūtinę kovą, bolševikų kolonos įsi-laužė į stoties gatvę. Išmūsti staigiu baisy smūgiu iš paskutinioje pozicijoje — pirmiesiojo sodų ir daržų, trečio sėdėvių pulko petliurie-čiai, gynusieji stotį, betvarkiai, atskirais būriais metėsi į miestą. Neduodamos atsi-pėkėti, sustoti, šluodamos durtuvų smūgiais apsaugos užtvaras, raudonarmiečių kolonos užpildė gatves.
Nei jokia jėga negalėjo išlaikyti Sereč-kos Bružako rūsyje, kuriame buvo pasislėpę jo namiškiai ir artimieji kaimynai. Ji traukė nematoma jėga į viršų. Nežinėdamas į moti-noš protestus, jis išsinešdino iš šalto rūsio. Pro namo šalį su skambėjimu, saudydamas į visas puses, pradundėjo šarvotas automobi-lius "Sagaidaičiai." Paskui ji bėgo išsiklail-džiūnos, panikos apimtos peliuriečių kolonos. Į Serežkos kiemą įbėgo vienas sėdėvikas. Jis su didele skubūnūmetė nuo savęs šautuvą, šovinines, šalną ir švistelėjęs per tvorą pa-sislėpė darzuose. Serečka nusprendė pažūrėti į gatvę. Keliu bėgo petliuriečiai. Pientas vedantis į miestą buvo tuščias. Bet staigiai ant jo pasirodė raudonarmiečiai. Jis parkri-to ant žemės ir šovė išilgai plento. Už jo antras, trečias... Serečka juos matė: jie eina prisilenkę saudydami. Nesislėpdamas, su ugingomis akimis bėga kimpetis, apatinuo-se marškintuose, apsikabinęs kulksvaidžio kaspainais su granatomis abiejose rankose.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS REIKALAI

**Labiau Susirūpinkime Naujų
Narių Gavimų į L.L.D**

Jau mėnuo prabėgę, kaip prasi-
sėdėjo LLD vėjus gavimui naujų
narių, bet, kiek Kanados Veikiantis
Komitetui žinoma, tai
vėjus rezultatai silpnai.

Tuo tarpu vartininkų eilėse yra
užsirašiusios tik Edmontono, Al-
ta., 18 kuopa, kuri prisitūmė tris
naujus narius, ir Vancouver-New
Westminster, B. C., 45 kuopa,
kuri praneša, kad gavus faip
pat tris naujus narius. Pastaruo-
sus girtinus davimus lydi tu
kuopų pranešimai, kad dar tik
jų darbo pradžia ir tikisi gauti
daugiau naujų narių. Laukiame
panašiusi davinii ir iš kitų kuopų.

Iš daugelio kuopų K.V.K. ga-
vome pranešimus, kad planuoja
pasekmingai praveisti šį vaju.
Greičiausiai, jau daugelis kuopų
ir yra gavę naujų narių, bet jie
neprišūti K.V.K., kas irgi dā-
nai silpnina vėjus pasekmingu-
mā. Kuopų valdybos turi susirū-
pinti kuo greičiau prišūti gau-
tus naujus narius, kas prisidėtų
prie vystymo draugisų lenky-
nių tarpe kuopų ir atskirų vaji-
ninkų.

Kaip kuriose kuopose yra įsi-
vyraavę paprotys atidėti darbą
ligi paskutinių dienų. Tai labai
keiksmingas organizacijai pa-
protys, kurį reikia kuo greičiau
mešti į šalį ir imtis darbo. Argi
negeriau anksčiau darbą pabaigi-
ti, o vėliau džiaugtis darbo re-
zultatais?

Draugai ir draugės, aldiečiai,
darbuokimės stiprinime ir augi-
nime darbo žmonių apšvietos ir
kultūrinės organizacijos. Lai at-
einantis kovo mėnuo rintai pa-
stato klausimą, o balandžio mė-
nuo lai atsako, kuri iš 18-ros
kuopų gyvuojančių Kanadoje
šiam vajuje užsirašys ant Isto-
rinės Raudonos Vėliavos savo
vardą, kaip LLD auginimo 1939
metų vėjus čempionas. Perea-
tais metais užsirašę draugai-ės
edmontoničiai, savo kvotą išpildė
420 nuosimčių. Šiais metais
jie savo kvotą nusistatė du kart
didesnę, negu turėjo 1938 me-
tais ir žada laikytis už čempio-
nata ir šiame vajuje. Ką pasa-
kykite kitų kuopų draugai-ės?

Laikas Pradėti Ruošti LLD Kanados Kuopų Atstovų Trečiam Suvažiavimui

Kanados Veikiantis Komite-
tis, vaduodamasis atbalsiais iš
kuopų, nusistatė suvažiavimui
laiką liepos (July) 1-2 d.d. 1939
m.; vieta — Montreale. Šis nu-
statymas dar nėra tvirtai gau-
tintis, nes kartais susidėjusios
aplinkybės gali priversti pada-
ryti nekuriuos pakeitimus. Del
nustatymo laiko reikėtų priimti
domėn, kada vyks ekskursijos iš
Vakarinės Kanados, kad būtų
galimybės turėti atstovus iš ket-
virto ir trečio rajono kuopų. Su-
važiavimui vietą nustatėme
Montreale todėl, kad čia skait-
lingesnė lietuvių kolonija.
Čia randasi K.V.K., gyvuojaa
LLD su apie dviem penktadaliais
visos Kanados aldiečių. Žinoma,
mes turime reakinę provinciale
valdžią, bet tikimėsi, kad tos
kilūtys bus nugalėtos ir suvaži-
avimas bus galima atlaikyti.

Suvažiavimo dienotvarkė ir ki-
tus tuo reikalu planus paskel-
sime diskusijoms nevēliau kovos
mėnesi, kas duos galimybes per
sekančius tris mėnesius praveisti
viešas diskusijas per spaudą
LLD reikalais Kanadoje. Jau da-
bar prašome reikšti savo nuomė-
nes, kad, jūsų nuomone, turėtų
būti aptarta suvažiavime.

Laikas Pasimokėti Narines Duokles už 1939 m.

Narinių duoklių pasimokėjime
už 1939 metus esamu laiku ge-
riausia stovi LLD 137 kuopa,
Montreale. Už tai pagerbiną už-
sitarnauja tos kuopos nariai ir

darbšti finansų sekretorė drg. P.
Matulaitytė, kuri išnaudoja kiek-
vieną susitikimą su aldiečiais
narinių duoklių išskolektavimui.
137 kuopą vejasi 47 kp., Mont-
reale.

Padarė gerą pradžia narinių
duoklių užsimokėjime Sudburio,
Ont., 96 kuopa, Edmontono —
18 kp. ir kelios kitos, bet bend-
rai paėmus, tai labai silpnai eina
su narinių duoklių užsimokė-
jimu.

Kuopos valdybos, o ypatinai
finansų sekretoriai, taipgi visi
nariai labai prašomi pasistengti,
kad kaip galint greičiau užsimo-
kėti narines duokles, nes centru
reikalingi pinigai žurnalo ir kny-
gų leidimui. Be to, organizacijos
stovis labai daug vertinamas ir
sulyg narių duoklių užsimokėji-
mo. Kuo daugiau narių ir kuo
daugiau užsimoka narines duok-
les, tuo organizacija skaitoma
stipresnė. Tad kiekvienas aldie-
tis turime daugiau atkreipti domę
į narinių duoklių užsimokėji-
mā.

K. Kiliukevičius
LLD KVK Sekretorius,
P. O. Station "D," Box 44,
Montreal, Que.

Vėl Persekioja Lietuvių Kalbos Mokyklėlė

MONTREAL. — Kaip jau
skaitytojams teko pastebėti
spaudoj, čia suorganizuota Fron-
tenačo lietuvių salėje vaikučių
lietuvių kalbos mokyklėlė nelemi-
ti lietuviybės priešai (nors patys
esą lietuviais) su policijos pa-
galba norėjo išdraskyti, apskūs-
dami ją buik toj mokyklėlėj mo-
kinama "komunizmo." Jiems tas
nevėjo. Policijai išegzaminavus
naudojamus vadovėlius ir nera-
dus nieko panašaus į komuniz-
mā, knygos buvo gražintos ir
vaikučių lietuvių kalbos pamok-
os vėl reguliariai vyko du kart
į savaitę.

Bet štai, vasario, 24 d., prasidė-
jus pamokoms, vėl įsiveržė į
mokyklėlę du provinciale poli-
cijos atstovai ir prasidėjo nauji
kamantinėjimai. Tačiau, šiuo
kartu mokyklėlė paliko čielybė-
je, iš vaikučių knygų neatėmė,
tik mokytoją paklausinėjo ir iš
jo knygas (tuos pačius vadovė-
lius) paėmė iš kurių jis mokino
vaikučius lietuvių kalbos, saky-
dami, kad jie turi iš naujo per-
žiūrėti. Mokyklėlė liepė tęsti to-
liau reguliariai.

Reikia, vėl darosi nauji puo-
limai ant lietuviškės mokyklė-
lės, be abejo, su pasidaravimu
lietuviškų šnipų.

Rep.

Lokaliųjų Lietuvos Liaudies Gynimo Komitetų Žiniai

Turiu pranešti, kad man, iki
šiam laikui ėjusiam Kanados
Lietuvių Komiteto Lietuvos
Liaudžiai Ginti sekretoriaus pa-
reigas, nekuriam laikui teko iš-
važiuoti iš Montrealo. Man išvy-
kus iš Montrealo, K.L.K.L.L.G.
sekretoriaus pareigas laikinai
perėmė drg. P. Kovaitė (Matu-
laitytė).

Visi lokaliai Kanados Lietu-
vių Komitetai Lietuvos Liaudžiai
Ginti ir bendradarbiai rašydami
kokiais nors reikalais centrali-
niam Kanados Lietuvių Komite-
tui Lietuvos Liaudžiai Ginti, nuo
dabar rašykite draugės P. Ko-
vaitės vardu, tuo pačiu adresu.

J. Lesevičius
KLKLLG Sekretorius
P. O. Station "D," Box 44,
Montreal, Que.

CHUNGKING, Kinija. — Ge-
nerolās Tokugava Yositosi, gal-
va Japonijos oro spēku, bandė
nusizudyti Hankowē, vasario 3.
Jis nuvežtas atgal į Japoniją
blogam padėjime.

Draugas L. Kisielis vakar Toronto lietuvių parenginė kalbėda-
mas pareiškė, jog draugai Butrimas, Malickas ir Grigaravičius
veikiausiai bus žuvę, kaip ir Alksnis, apie kurio mirtį jau žino-
ma tikrai. Draugas Zdanaskas gal dar sugrįšias, nes jis dar
gyvas, tik generolo Franko gaujų nelaisvėj.

Torontiečiai Parėmė iš Ispanijos Grįžusį L. Kisieliū

Žemė Esanti Geležinė

Kaip rašo "Oeuvre," įžymus
francūzų mokslininkas, pažymė-
jėš kosminių spindulių tyrinēji-
mais, Doviļje, mokslų akademi-
jai pateikė studiją, kuri iš pa-
grindų pakeičia ligišiolines geolo-
gų pažiūras į mūsų žemės rutu-
lo susiformavimą ir jo vidaus
struktūrā. Pasak to mokslininko,
žemės viduje, anaipol, nėra taip,
kaip ligšiol buvo spėjama ir ma-
noma. Žemė, kaip ir kitos mū-
sų saulės planetos, atsiradusios
todėl, kad prieš daug milijardų
metų mūsų saulė buvusi per daug
prišartinusi prie tos didelės
žvaigždės, kuri savo traukos jė-
ga nutraukus nuo saulės labai
didelių masių, kurios vėliau at-
vėsusios ir iš kurių susiforma-
vusios planetos. Saulės cheminis
ir spektrinis analizis rodo, kad
joje esama ypač daug geležies.
Analizuoant meteoritus arba
bolidus randama, kad juose taip
pat esama labai daug geležies,
— iki 72%. Ir mūsų žemė, aiš-
kina Doviļje, esanti didžiausia
geležies masė. Jos viduryje be-
veik nieko daugiau ir nesą, kaip
geležis, įskaitant tik 1,200 laips-
nų, bet ne daugiau, — taigi rau-
dona, solidi, kompaktiška. Apie
žemės geležinį vidurį esanti tik
nestora 1,600 kilometrų akme-
ninė masė, kurioje esama nema-
žai radijų, kuris ją ir šildo. To-
dėl žemė jau milijardai metų
kaip daugiau nėsalandi.

Nelygus žemės paviršius — su
kalnais ir jūromis — okeanais —
pasidarė dėl trūkusių savotškų
milziniškų pūslių, kurių turėjo
būti žemei besiformuojant. Vė-
liau susikondensavę garai van-
dens pavidalu pripildė duobes ir
atsirado didžiosios jūros. Kadangi
mėnulyje vandens visai nėra,
todėl ten esama tik tuščių mil-
ziniškų kraterių, — daugiau nie-
ko.

Pagal Doviļje, lengvai išaiški-
na ir kontinentų judėjimas. Ka-
dangi žemės paviršius yra tai
tik pluta arba žievė apie jos ge-
ležinį vidurį, todėl toji pluta ga-
linti kiek sukltis apie savo bran-
duolį. Tuo būdu galima išaiškinti,
kodėl buvo laikai, kai Spic-
bergenas buvo prie pusiaujo, o
pietų ašigalis — ten, kur dabar
yra pietų Afrika. Toks aiškini-
mas visai kitose šviesoje stato ir
ledalikių problemas.

Suglaustai sakant, pagal Do-
viļje naują teoriją, mūsų žemė
yra milziniškas geležinis bolidas,
kurį pridengia tam tikro stori-
mo žemės pluta, daugiausia iš
akmeninių padermių sudėta,
gaunanti šilumos iš žemės gele-
žį šildanti savo radijųs spindu-
liavimais. Toji žemės pluta ga-
linti sukltis apie savo branduolį,
nėsdama kontinentus ir jūras,
darydama epochinius pakeiti-
mus. Kas galėtų tvirtinti, kad ši
nauja teorija yra blogesnė už
Laplaso, Arhenijaus ir kitų teo-
rijas?

TORONTO. — Bendras moterų
komitetas, praėią sekmadienę,
iš Ispanijos grįžusio draugo
L. Kisieliaus parūmai surengė
parengimą. Visą programą išpildė
jau nuolai, kurie angliskai su-
vaidino vieno veiksno komediją,
dešimtis jaunų merginų padai-
navo ir jaunuolių orkestras pagrie-
žė keletą kavalų.

Vaidinimas, dainos ir muzika
išpildyta gana gražiai ir publi-
kai patiko, apie ką čia tenka ma-
žiau kalbėti, o daugiau kalbėti
apie patį tikslą.

Sugabi to parengimo pirminikė,
draugė Vilkienė, trumpai
apibūdino parengimo tikslą ir
perstato draugą Valūną atsisaui-
kimui padaryti. Draugas Valū-
nas trumpai apibūdino Ispaniją
kovojusių draugų pasiaukavimą
dėl žmonijos laisvės. Pasažė pa-
remti iš Ispanijos grįžusį drau-
gą, ilgai netrukus prie scenos
suplaukė virš 29 dolerių. Be to,
tenka pastebėti, kad tai nevis-
kas. Girdėjau, kad draugės jau
pirmiau surinko kelioliką doli-
erų draugui L. Kisieliui ir dar
renka, tad parengime aukų kiek-
is buvo šiek tiek mažesnis.

Didžiausiu programos punktu
tai buvo paties draugo pasiro-
dymas ant scenos, nes kiekvienas
atsilankęs parengimam norėjo
pamatyti senai lauktą draugą.
Liudas sau laisvai užėjo ant sce-
nos ir kokia 40 minučių pakalbė-
jo apie Ispaniją iğytus įspū-
džius ir nenugalimą Ispanijos
liaudį. Draugo kalba palydėta
gausiais aploidsmentais.

Buvusieji parengime įssinėšė
tikrai gražų įspūdį, nes jame su-
sikombinavo ryškiausios jėgos:
čia matėsi moterų, jaunuolių vei-
kimas, o kartu ir progresyviu
veikimo išdava — iš karo laukų
sugrįžęs kovotojas. Kadangi
šiandien net ir atžargareiviai kal-
ba apie demokratiškas teises, a-
pie jų "gynimą," tai šiame pa-
rengime atsispindė kas jas gina,
o kas ne. Štai, draugas Luidas
savo aukavo už žmonių gerovę,
tų suprantantieji pagerbė jį, kaip
ir turi būti. O kas skaito, kad
demokratiją ir žmonių reika-
lus "galima apginti" save vadi-
nantis kokiais ten vardais, tokių
parengime žinoma nebuvo. Jie
gal kur ginėjosi ir švaidė nie-
kam netikusias frazes, o gal ta-
rėsi kaip suklti kokį fašistinį
atstovą? Bet progresyviai žmo-
nės nesišdomauja fašistiniais at-
stovais, o sutinka ir tinkamai
pagerbia tuos žmones, prieš ku-
riuos ne vien mes lietuviai, bet
ir viso pasaulio giliau protaujan-
tieji palenkia galvas. Pavyzdžiui,
šiandien su Ispanijos grįžusiais
nariais kalba demokratiškai nu-
siteikę profesoriai, advokatai ir
jų patikimu didžiuojasi, tad mes
galime pasididžiuoti šimtą kartų
daugiau, kad mūsų judėjimas iš-
augino tokius didvyrius ir mes
galime juos paremti.

Is Administracijos

Drg. A. Kucinskas, iš Lang-
don, Alta., atsinaujindamas me-
tams prenumeratā rašo: "Siun-
čiu \$5.50 iš kurios sumos \$3.00
bus už prenumeratā, nes jau tur-
lūt baigiasi, o likusieji \$2.50
bus auka nuo mudvių su žmo-
na lygionis ir skirstome sekan-
čiai: Liaudies Balsui 50 cent.;
Ispanijos našačiams 50 cent.;
kovotojams grįžusiems iš Ispani-
jos 50 cent.; Lietuvos politikai-
niams 50 cent. ir winnipegiečių
svetainei 50 cent.

Pinigai paskirstyti, kaip nuro-
dyta.

Drg. J. Kazinauskas, Fort Wil-
liam, Ont., per drg. J. Puodžiū-
nį grąžindamas aukų rinkimo
blanką prisunčia surinkęs \$8.25
ir rašo: "Atsipašau administra-
cijā, kad pasivėlavau su auko-
mis, nes reikėjo prisitaikyti prie
aplinkybių. Siunčiu money orde-
rį vertės \$8.25 jūsų vardu. Ne-
manykite draugai, kad šios au-
kos bus paskutines. Nemuleisiu
rankų ir ateityje pasidarbuoti
del Liaudies Balso."

Gan malonus laiškus. Liau-
dies Balsas drašiai gali žiūrėti
į ateitį turėdamas tokių energij-
gų veikėjų ir rėmėjų.

Aukus suaukavo sekančiai: J.
Rudokas \$1.00; J. Kazinauskas,
F. Wasicki, P. Gallagher ir neiš-
skaitomas po 50 cent.; devynioki-
ka po 25 cent. ir kiti smulkes-
niais.

Draugė M. Valenta, Clevel-
land, Ohio, prisijungdama pora
atnaujiniui, pristuntė ir \$2.00
Liaudies Balsui surinktų aukų,
kurias suaukavo: W. Karmus,
J. N. Simons ir V. Romand po
50 cent.; J. Stripeika ir J.A.V. po
25 cent.

Drg. M. Gudas, Montreal, dar
prisuntė \$4.95 surinktų Liau-
dies Balsui aukų. Aukus surinko
sekančiai: P. Matulaitytė \$1.00;
A. Skardžiūnienė 75 cent.; Stri-
mienė \$1.00; J. Narusevičius 25
cent.; E. Aleksandra 25 cent.; J.
Lesevičius 25 cent.; P. Skuja 50
cent.; F. Goris 50 cent.; I. Virba-
las 15 cent.; Petrauskienė 10 cent.
ir Blažienė 20 cent.

Administratorius

Advokatas ir Notaras
M. W. Kellermann
371 Bay St., Toronto 2,
Ontario
Ofiso Telefonas: WA 5900
Rezidencijos: ME 1425
(Kalba ir vokiškai)

Joseph K. Mergler
Advokatas
Montreal
L.A. 0262 159 Craig St. W.

Žinios iš Fort William

Reikšmingi Parengimai

Nors šią žiemą sniegas su-
trukdė mūsų apylinkėj daug
darbų, bet klasinės kovos įsiai-
neuztvėrė. Tiesa, vasaro 19 die-
nā miesto auditorijoj atsibuvęs
iš Ispanijos grįžusių draugų su-
tikimui koncertas nebuvo labai
skaitlingas, kokis turėjo būti,
nes siautė didelės pūgos, kokių
ši apylinkė, pasak laikraščių, ne-
matė per paskutinius keturias-
dešimtis metų. Tačiau koncertas
vistik buvo masine meno ir ko-
vos jėgų demonstracija.

Susirinkimui pirmininkavo ap-
švietos komisijos narė Pirmiau-
sia orkestras pagriežė "O Cana-
da," o po to pagriežė "No Pasara-
ran." Užgriežus "No Pasaran,"
iš Ispanijos grįžę kovotojai su
iškeltomis kumštėmis įmaršavo į
auditoriją. Publika juos tuo pa-
tim pasveikina. Po to kalbėjo
nuo įvairių organizacijų atsto-
vai, sveikino didvyrius ir ragi-
no organizuoti Ispanijos liau-
dies pavyzdžiū.

Antras tą pat dieną atsibu-
vęs koncertas įvyko ukrainų
liaudies name, paminėjimui de-
šimties metų sukaktuvių nuo šio
namo pastatymo. Šis namas pa-
gal vertingumą yra trečiasis ver-
tingiausias Kanados ukrainiečių
namas, o šioje apylinkėje jis yra
viso progreso judėjimo centras.
Daugelis skirtingų tautų šiame
name turi savo patalpas, tame
skaičiuje ir lietuviai. Žodžiu, na-
mas tikras darbininkų kultūros
ir kovos centras, bet iš kitos pu-
sės šis kultūrinis namas reakcio-
nieriems yra kaulu gerklėje. Jį
nesąyk užpuolė policija ir sunai-
kino daug brangių daiktų.

Kultūrinio centro dešimties
metų sukaktivių progā, ukrai-
nietis uškvėvio įvairių tautų at-
stovai, tame skaičiuje ir lietuvių
atstovai, o ant pabaigos visų
Fort William gėbentųjų vardu
sveikino miesto majoras.

Lumberdžekiai Lauk Didelių Kovų

Miškų darbininkų unijos su-
tartis su kompanijomis pasi-
baigs šią žiemą. Kiek girdėti
ir politinio veikimo. Jeigu jis pa-
sitrauktų, tai Duplexis, Kvebeko
būt nukirsti 10 nuosimčių žu-
bininkų algų ir sudaužyti uniją
Tuo reikalu kompanijos išleido
speciale brošiūrā, kurioje aiški-
na neva miškų industrijos krizį,

kad jų pozicija silpnėjanti.

SKAITYKITE KNYGAS

Knygos Veda į Apsvieta — Apsvieta į
L.L.D. Kanados Veikiantis Komitetas Skelbiame
Sekančių Knygų Išpardavimą:

GAMTA ir ZMONES — Parašyta M. Ijin.

Si knyga dar neseniai parašyta ir jau su didžiausiu pomumu
skaitoma įvairių tautų milijonų žmonių. Jos turinimo, įdo-
mumu ir genialiskumu, gabi parašymu stebisi M. Gorki ir
kiti pasauliniai rašytojai. Knygoje atidengiamas įvairios ko-
vos formos su gamta, del žmonijos gerovės.
Knyga iš 320 pusl. Kaina \$1.50. Dabar parsiduoda už \$0.75

POVILAS JURKA — Mikas Rasoda.

Tai labai įdomi apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Jo-
je skaitytojas randa ne tik aprašymą šurpingų scenų, roman-
sų, bet ir naudingų pamokymų.
Knyga 318 puslapių. Kaina \$1.00. Dabar parsid. už \$0.50

ISTORIJA KLASIŲ KOVOS AMERIKOJE — A. Binba.

Ši didžiulė knyga, nors mūsų neskaitytingos tautos autorius
rašyta, šiandien skaitoma skaitlingųjų tautų darbo žmonių,
kaipo brangiausias istorinis veikalas, kuris atidengia Ameri-
kos darbo žmonių kovų eiga. Šioje knygoje skaitytojas kaip
veidrodyje mato Amerikos darbininkų kovas nuo pat Ameri-
kos atsiradimo ligi 1925 metų.
Knyga 608 puslapių. Kaina \$2.25. Dabar parduod. už \$1.00

JANONIO RASTAL.

Šio jauno vos 21 metų gyvenusio poeto raštai jau virš dvi-
desimts metų atgal rašyti, bet savo turtingumu, gabiā ra-
šyba, valdingumu dar ir šiandien yra puikiausiai vadovėliu
daugeliui pradedančių ir jau praktikuojančių rašytojų. Kny-
goje telpa aprašymas Janonio gyvenimo, apysakų ir didžioji
knygos dalis — darbininkiškos eilės.
Knyga 112 puslapių. Kaina \$0.75. Dabar parduod. už \$0.25

Platintojams duodame 10 nuosimčių nuolaidos. Kas su užsa-
kymu prisijus ir pinigų už knygas, tiems persiuntimā apmokėsi-
me. Pavieniams asmenims kreditan nesiunciame. Mažesnius užsa-
kymus galite siųsti pašto ženklais.

Užsakymus adresuokite L.L.D. K.V.K. sekretoriaus vardu:

K. Kiliukevičius, P. O. Station "D," Box 44, Montreal, Que.

klaidina žmones ir tuo priverčia
prie algų nukirtimo visuomenės
opnijā. Taip pat bosai tarėsi su
Hepburnu ir prašė būsimose ko-
vose pagalbos prieš lumberdže-
kius.

Naujos sutartys turi būt pasi-
rašytos kovo mėnesio pabaigā,
bet kaip atrodo, šį pavasarį tos
sutartys bus išsprstos ne su
plunksna, bet kovų būdu, nes
kompanijų ir unijos interesai
pasiekė eūkūrā.

Ontarijos lumberdžekiai lietu-
viai, būdėkime! Apie lietuvius
streiklaužius, mauau, netenka
kalbėti nes lietuviū daugiausia
"pamokina" kitų tautų išgamas,
jeigu tik jų atsiranda, taip bus
ir šį kartā. Tačiau turime dar
didesnę užduotį, tai rengti iš-
kalno. Draugai padėkime asme-
ninius reikalus nekuriam laikui,
o pagelbėkime unijai pasirengti,
nes mūsų distrikts nusveria vi-
sos Ontarijos lumberdžekių rei-
kalus. Jei čia būtų sugniužinti
darbininkai, tas juktų ir kitos
distriktuos, nuo Kenoros iki Ka-
puskasingo. Be mūsų unija ne-
nuogstautai, o lumberdžekiai ir-
gi sako, kad dabar ne 1930 me-
tai.

Bedarbis

Ontarijos premjeras Hepburnas,
kurs sugrįžės iš Australijos pa-
roiskė, jog bloga sveikata gali
priversti jį pasitraukti iš pareigų
ir politinio veikimo. Jeigu jis pa-
sitrauktų, tai Duplexis, Kvebeko
būt nukirsti 10 nuosimčių žu-
bininkų algų ir sudaužyti uniją
Tuo reikalu kompanijos išleido
speciale brošiūrā, kurioje aiški-
na neva miškų industrijos krizį,
kad jų pozicija silpnėjanti.

S.L.A. Kuopos ir Jos Nariu Tarimų Demoralizatoriai

TORONTO, Ont. — Pradėdamas rašyti šitą straipsnelį turiu omenyje praeitą kuopos susirinkimą, kuriame buvo skaitytas laiškas nuo Toronto Lietuvių Komiteto Lietuvos Demokratiniai Atstovai, kuris kviečia S.L.A. prisidėti ir kartu paminti Lietuvos nepriklausomybės sukaktį.

Tas laiškas po trumpo apkalbėjimo buvo atmetas, nes pažangūs S.L.A. kuopos nariai gerbdami S.L.A. kuopos tarimą iš praieitų metų po atskilimo TLKLD (buvo nutarta, kad S.L.A. kuopa niekuomet ir niekur nesiskils į politinį), nenorėjo jo lauzyti. Bet kada iškilio kitas pakvietimas, ar tai susiustuos, nes jokie pakvietimo nebuvo skaityti, ir išskirti kuopos narių nerinkti ir nežinomi atstovai. Del prisidėjimo prie lietuvių parapijos ir Aušros choro kartu paminti Lietuvos nepriklausomybės sukaktuves, buvo visai kitas dalykas.

Tie atstovai raportavo, kad jie turėjo jau ir susirinkimą ir tarimą, kaip paminti, kad pamėnėjimas turėtų šios tokios reikšmės Lietuvos nepriklausomybei. Atstovai raportavo, kad jie tarė išnešti rezoliuciją švelnio formoje, kaip pagėdavimą koalicinės valdžios. Taipgi, kad už rezoliuciją balsavę 6 o prieš — 3.

Nežiūrint to, kad tie S.L.A. atstovai nebuvo narių rinkti, jie kuopos neidavė ir raportuodami elgėsi tikrai demokratiškai. Jie įrodinėjo, kad S.L.A. tvarkos demokratiniais pagrindais ir net S.L.A. seimas išnešė rezoliucijas pakeitimui Lietuvos valdžios, todėl, kad nesumindžijo demokratinį pagrindą. S.L.A. negali prisidėti prie parapijonių. Bravo už tai jūm, atstovai!

Tuomet iškilio karštos diskusijos, Jonas ir Marijona pradėjo įrodinėti, kad mes turim prisidėti prie tokių žmonių, su kuriais bus galima apvaikšioti nepriklausomybės sukaktį besaliskai. Ypač Marijona karštai įrodinėjo, kad rezoliucijos išėjo iš mados, kad jų niekas jau nebeskaito. Girdi, paminsim be rezoliucijos, tai bus besaliskai.

Tai ponitės besaliskumas! Tuo pačiu laiku, kada ji įrodinėjo rezoliucijos nereikalingumą, buvo užkviestas tam pamėnėjimui kalbėti fašistų atstovas Uždavyns.

Kada F. atstovė kalbėti įrodinėdama, kad toks pamėnėjimas nėra besaliskas ir prie jo prisidėjimas būtų fašistų glostymas, ir pareiškė, kad S.L.A. kuopoj yra koletas fašistuojančių. — Jonas šoko rėkti, kad meluoja. „Irodys!“ suriko J. Sakoma, kad sušukus vagie kepturę dega. Vagis griebiasi už kepturės F. ne reikėjo įrodyti, patys pasirodė, kaip aukštas pelenuose. Bravo, kad nepasiepiat!

Tas labai suduodino kuopos narius. Tokiam triukšmui iškilus, pirminkas paleido ant balsavimo. Už tai, kad prisidėti, balsavę 15 ir už tai, kad neprisidėti, balsavo 15. Tuomet pirminko buvo pareiga savo balsu nusversti ar vienon ar kiton pusėn, bet pirminkas, nenorėdamas parodyti tikrą savo veidą, to nepadarė.

Paišokojimas

Paišokau partnerio auginimui tabakos ant šero.

Cia yra farma prie pat miestuko. Zemė labai tinkama auginimui tabakos. Leidimas yra gautas iš kompanijos 25 eke-riams. Taipgi yra tinkamas namas gyvenimui ir šiaip viskas yra tvarkoj. Įrengimas geras. Nereikalinga patyrimo, tik einantis į partnerius turi turēt nemažiau \$1.500. Pageidaujama, kad būtų pavienis. Atsiliepkite skubiai per laišką šiuo adresu: W. Zinski Rodney, Ont.

Kapuskasingiečiai Parėmė Draugą Bepiršį

KAPUSKASING, Ont. — Man begyvenant Toronte, torontietės moterys surengė vakariene draugų Bepiršio paramai ir pasikvietė mane su draugu Skunčiku.

Nuėję nurodyton vieton nustatytu laiku radome moteris beruošiančias vakariene. Vienos keptė mėsą, kitos apžūrėjo šakutes ir šaukštus, žodžiu visos dirbo vienuok ar kitokį darbą. Slovui ir žūriui, kaip jos viena pro kitą mikliai prastrakali. Man taip vaizdavosi, kad tos moterys rengia ne del kokio nors Ispanijos kareivio, kariavusio už demokratiją ir žmonių laisvę balių, bet kur tai Lietuvių, Vilkauskų, rengia kokio nors kunigo primiečiai paminti balių.

Tuo pat laiku rinkosi vis draugai ir daugiau draugų ir draugių. Bematant užsispildė visi kambariai ir virtuvės svečiai. Publika, išgirdus muziką, susiki- bo į poras ir pradėjo sukstis. Pašokus keletą šokių, moterys davė vakariene. Apsėdus apie stalius, draugas Ya atsistojė ir pa- sakė trumpą prakalbėlę, kurioje apibūdino Ispanijos kovotojų veiksmę. Po to pradėjo plaukti aukos ir greitai laiku suplaukė \$51.95.

ro vakariene dar pašokome ir su geru ūpu išsiskirstėme į namus. Tik mano draugas buvo neramus ir nekalbus. Negalėjau jo suprasti. Sakiau jam apie vienu ir kitą dalyką, o jis buvo nekalbus, tylus. Parėjus namo, draugas trenkė ant lovos palta ir atsistodė ant krėslo. Nusiju- au. „Gal nėjo kokios nors moteris su tavim šoki, kad toks pik- tėtis?“ jo užklausiui. „Žinai, Juo- zai, aš pavydžiu Toronto lietu- viams del moterų darbistumo ir veikumo. Kapuskasingiečiai bū- tiuomet turėtų būti tokie pat. Ar- tums laimingi, jei turėtume tokių darbščiu moterų, dirbančių del žmonių laisvę, galėtume didžiuo- ti.“ Toliau nurodė draugas, kad rašysiu laišką draugui Zostau- tiui, kad parinkty del draugų Be- piršio aukų, nes mažai tų pini- gy, kuriuos torontiečiai suauka- vo, jų juk jis kariavo už mūsų visų laisvę ir nustojo daug sveikatos, tad mes negalime gailėtis kelių centų del jo.

Draugas parasė laišką Zostau- tiui, kaip vienam iš geriausių ci- onitinių veikėjų, kuris nieko ne- laukdamas surinko 20 dolerių. Atvažiuav su draugu Bepiršiu į Kapuskasingą, pirmiausia už- ėjom pas draugus Grigaliūnus Draugė Grigaliūnienė pagamino gerą vakariene, o draugas Gri- galiūnas paaukavo penkis dole- rius. Vėliau užėjoje pas draugą Miškūną, kuris paaukavo šešis dolerius, o draugas Zostautas į- teikė dvi desimtkes, aiškindama- sis, kad negalėjo daugiau surink- ti. Štai, susėpusieji draugų P. Bepiršį:

K. Miškūnas	\$6.00
J. Grigaliūnas	5.00
J. Biliūnas	2.00
A. Bizūnas	2.00
J. Cesnik	1.25
J. Bindžiūnas	1.00
P. Ivanauskas	1.00
P. Kirdeikis	1.00
O. Markevičius	1.00
J. Zelnis	1.00
P. Spukas	1.00
P. Pugocho	1.00
S. Zostautas	1.00
P. Masioškas	1.00
K. Martinkus	1.00
Ch. Martin	1.00
K. Songaila	0.50
B. Wallert	0.50
P. Muskaitis	0.50
J. Šimkus	0.50
L. Chimilėvnik	0.50
P. Mironas	0.50
T. Nemilion	0.25
V. Kunce	0.25
W. Wirin	0.25
F. Kairis	0.25

Visiems aukavusiems ir pasi- darbuvisiems širdingą ačiū. J. Sakal

Kanados Lietuviai Gelbsti Winnipegiečiams

WINNIPEG, Man. — Gavome laišką iš B. C. nuo draugo Ma- lakausko, kuriame prisiuntė ir tenaitinių draugų suaukotus še- šis dolerius. J. Mikalauskas ir Mrs. Mikauskas aukavo po vieną dolerį; po 50 centų aukavo: C. Notman, J. Jasul, A. Kuli- kauskas ir S. Saksas; po 25 centus aukavo: Malšauskas, K. Kava- liūnas, S. Juozapavičius, E. Ger- lath, G. Stilišis, O. Becker aukavo 30 centų. Mažiau kaip po 20 cen- tų aukavo trys draugai.

Draugė P. Matulaitytė iš Mon- trealo prisiuntė laišką su \$8.00. Po vieną dolerį aukavo: P. Skir- ka, V. Rudniskas, J. Knistautas, S. Doveika J. Laurinaitis ir K. Kilikevičius; po 50 centų auka- vo: P. Mažiulis, O. Minolaitė ir P. Jankauskas; po 25 centus au- kavo: J. Čeponis, A. Lapinskas, U. Mažilienė. Po 10 ir 5 centus aukavo 35 asmenys.

Draugė E. Valauginė surinko pusantro dolerio, o draugas W. Stepanavičius pusketvirto dole- rio. Toupin Lumber kompanija aukavo \$2.00 ir smulkiais su- rinko \$1.50.

W. Smith per draugą P. Gu- tauską prisiuntė vieną dolerį. Draugas A. Stadalnikas smul- kiais surinko \$2.75.

J. Nakrošius, iš Edmontono, prisiuntė blanką su devyniais do- leriais. J. Nakrošius aukavo du dolerius; po vieną dolerį aukavo: J. Remeikis ir F. Milyš; po 50 centų: P. Gregg ir J. Palitis; po 25 centus: S. Pendura, M. Ra- moškievič, P. Praskėvičius, F. Murauskas, C. Baltušis, P. Bilū- nas, I. Garolis, K. Pankevičius, W. Stanulis, W. Mažetis, M. Ma- lovich; Draugas aukavo 15 cen- tų, po 10 centų aukavo J. Sa- dauskas ir J. Rauglas, Kirdeikis — 5 centus ir Ramanauskaitė paaukavo 50 centų.

Visiems aukavusiems ir pasi- darbuvisiems Winnipego lietu- viai taria didelį ačiū.

W.L.S.P. Komitetas

Peace River Apylinkėje Iš Lietuvių Gyvenimo

Peace River, Alta. — Šis miestelis yra už 350 mylių nuo Edmontono į šiaurę, Peace upės apylinkėje. Čionai gyvena apie dešėtkus lietuvių naujakurių. Kurie gyvena apie dešėtkus me- tų, gyvena pusėtinai, o kiti gy- vena neturtingiau. Praeitais me- tais nebuvo lietaus, del to buvo labai blogi metai. Daugelis ūki- ninkų vos gavo po du-tris buš- lius javų nuo vieno akro žemės.

Tie keli lietuviai gyvename tarp svetimtųjų ir tie patys ne- galime draugiškai sugyventi. Šioj apylinkėj nesiranda lietuvi- ūjų merginų, o be šeiminių, nevedusiems vieniems ant ūkių gyventi yra tikras vargas. Todėl trejetas metų atgal vienas li- etuvius sukūrė šeimyninį gyvenimą su ukrainių tautos mergaite. Tas nepatiko vienam mūsų tautieči. Lietuvė labai užsigavo, kam tas vaikas apsiėdė su ukrainiete ir jos niekinimui paleido ležvę. Moteris koliojosi kiek tiklatai jos protas išnešė ir šmeižė ukrainie- tų merginą, kurios ji pati pir- miau nepažino ir nematė. Neži- nia, kaip ilgai būtų užsitęsęs tas prakeiksmas, jeigu praieitų rudenį nebūtų apsiėdęs kitas lietu- vis irgi su ukrainiete. Moteriškė pametė plūdusi pirmąją ir atsi- sukio prie antrosios. Pasak jos, lietuvių susituokimas su ukrai- nietėmis "suteršes lietuvių tau- tos garbę," todėl ji negalinti pa- silikti "neutrali." Antra, didelis esąs jos širdžiai skausmas, kad negalinti susikalbėti su jaunave- dėmis, nes nesuprantanti ukrai- nių kalbos. Vietiniai ukrainiečiai, girdėdami moteriškę plūstantis, supranta, kad ji plūstasi ir liepia jai gerbti ir kitas tautas.

Ta pati moteriškė sukėlė ir ki- tą skandalą. Neseniai šioj apyli- kėj pradėjo sirgti kiaulės. Susir- go ir nekurių lietuvių. Viena, tei- singa ir tyli lietuvių nuėjo pas tą garsiąją lietuvių kaimynką, kai- po pas draugę. Pastaroji nusivo- dė į tvartą ir parodė gyvulius. Moteriškė nieko blogo nemany- dama apžiūrėjo gyvulius ir par- ėjo namo. Kitą dieną, lyg tyčio- mis padvėse aplankyti kaimyn- gės kiaulės. Kilo naujas pragra- ras. Plūstis papratus moteris pradėjo keikti savo kaimynę, būk pastaroji turi "raganiškas akis" ir su jomis apkerėjusi jos kiaules. Keikiamoji verkė krui- nomis ašaromis, bet negalėjo pa- siteisinti prieš fanatikę.

Tokius atsitikimus tenka ap- galeistauti, nes jie žemia lietu- vių vardą kitataučių akyse.

Skaitydamas Liaudies Balsą, kiekvienam numerij randu žinių apie moterų veiklą. Dešėtkai mo- terių ir merginų darbuojasi su vyrais ir vienos ir daugelįje at- vejų savo gabumais apšvietos ir kultūros darbe pralenkia vyrus. Štai, montrealietės Bernotienė, Astrauskienė ir edmontonietė Zaleskienė Liaudies Balso va- juje pasidaravo daugiau už vyrus. Tikiu, kad šių trijų draugų pa- sidarbovimas ir užsipelnyta pa- garba visuomet pasiliks Liaudies Balso istorijoje. Sausio 31 dienos laidoj skaitau apie Montrealo LLD 47 kuopos Moterų skyriaus susirinkimą. Iš draugės Smeto- nienės raportu pasirodo, kad draugės vieningai darbuojasi ir daug nuveikia labdaros, kultūros ir apšvietos darbe. Taip pat ma- tai, kad jos su kitų tautų mote- rimis rengia parengimus, šokių ir sugyvena didžiausioj santai- koj. Suprantu, kad jų tarpe nėra vaidų nei keiksmų. Susidarai vaidą, kad tos draugės priklaū- so prie kultūrinių ir apšvietos

žyti. nei vienos ar kitos tikybos plėsti. Jos tikslas sušelpiti ligo- nius, palaidoti mirusius, tai ir viskas.

Nekurie dar kalba, kad Sūnų ir Dukterų draugija, kultūrinėje dirvoje veikdama su vietine Liu- tuvių Literatūros Draugijos kuo- puoneis bankroto keliu. Į tą už- metimą tenka pasakyti, kad Sū- nų ir Dukterų draugija, kultū- riniai veikdama su Lietuvių Li- teratūros Draugija finansiniai nenukentėjo, bet paaugo. Štai, paimkime tik vienų metų apžal- gą: pradėdant 1938 metus kuop- os atsargos fonde buvo tiklatai \$65.21, o baigiant metus — \$178.40, nežiūrint to, kad pasiun- timui delegatų į Kanados Lietu- vių Kongresą padaryta nemažos išlaidos.

Tad kam verti tie plepalai? Jeigu draugijos nariai turite bent kokių neaiškumų, kelkite draugijos susirinkime, praneš- ti raštu ir veikime taip, kad ple- palų skleidėjai neturėtų nei ma- žiausio pasisekimo.

M. P. Finansų Sekret.

Sunkiai Serga Draugė G. Damašienė

Draugė Damašienė, gyvenan- ti Beardmore miestelyje, ten ne- sant gerų gydytojų, atvyko į Port Arthur ligoninę. Gydytojai peršvietė X-ray spinduliais sura- dę, kad draugė reikalinga išim- ti apendicitis ir viduriuose esan- tį skaudulį, kuris bile laiku gali sprogti ir užnuodyti visą siste- mą. Tuojau buvo padaryta sun- ki operacija. Per dvi dienas ligo- nė peregyveno didelius skausmus, kad nebuvo galima su ja susi- kalbėti, bet dabar lankytojus jau pasitinka su linksma šypse- na. Gydytojų nuomone, už de- šimties dienų ligonė galės persi- kelti į privatių namų, o dar pra- slinkus kokiai savatei galės va- žiuoti į mainų miestelį pas savo šeimą.

Ligonė randasi St. Joseph li- goninėj. Skundžiasi miniški žiaurumu, kurios per jėgą norė- jo priversti prie išpažinties, tik pasiskundus gydytojui, pastara- sis minyškas nuramino.

Draugai Damašiai anksčiau gyveno Fort William mieste. Manau, kad draugė Damašienė gerai pažįstama ir torontiečiams, kaip Genė Valiūšytė. Dama- šiams gyvenimas šiaurinėj Onta- rijoj pusėtinai sekasi, tik dabar papuolė pirmoji nelaimė, kuri ži- nomą gana skaudi.

Linkiu draugei skubiai pas- sveikti ir ateiti į normalų svei- katos stovį, nes visas draugės

Pranešimai Montreal, Que.

Perstatymas

Montrealiečiai! Ateinantį sek- madienį, kovo 5 dieną, būtinai ateikite pamatyti puikią ir jau- dinančią keturių veiksmų dramą "Pracitės Sešėlis," kurią suvai- dins geriausios bendro sąryšio meninės jėgos.

Parengimas atsibus Vytauto klubo salėj, 2161 St. Catherine St. E.

Be to, Jaunimo Choras dai- nuo lietuviškas liaudies ir ki- tas daineles. Bilietai išandeto parsiduoda po 25 centus o prie- durį po 30 centų. Tad pasisten- kite išgity išanksto, pas rengė- jus.

Pradžią 6 val. vakaro. Nesivė- luokite!

Mėnesinis Susirinkimas

Siuomi pranešame visiems LLD-jos 137 kuopos nariams, kad mėnesinis susirinkimas į- vyks ateinantį penktadienį, kovo 3 dieną 8 val. vakaro, lietuvių svetainėj, 01234 Charlevoix St.

Visi nariai ir simpatikai kvie- čiami atsilankyti, nes turime ei- lę reikalų aptarti, be to turėsi- me ir kalbėtoja.

Kurie dar negavote knygą "C- kanos", prašomi atsilankyti į susirinkimą ir atsimiti. Taip pat neužsimokėjusieji narių duok- lių, pasistenkite užsimokėti. Lai- kas pradedti mokėti duokles už šiuos metus.

Kuopos Valdība

Lietuviška Naktis

TORONTO. — Per daugelį metų mūsų organizacijos ruošė- si prie taip vadinamos "Lietuviš- kos nakties" surengimo, bet nie- kad neįvykdė sumanyto. Dabar Bangos Choras apdėkavo šį sumanymą ir paėmė žygius, kad sumanymas paliktų ne kalbomis, bet veikime.

Bangos Choro parengimų komi- sija jau nustatė šiam gražiam parengimui datą, pasamdė gerą orkestrą ir našlę gražių pro- gramų. Tautiška rūbais apė- rengusiems, geriausiai fokan- tiems polką ir valcą, parengimų komisija nutarė duoti dovanas.

Sale to, kiekvienas galės daly- vauti senų, liaudies šokių šoki- me ir dainų dainavime. Parengi- mų komisija gėdžiū, kad kiek- vienas ir kiekviena atsilankyti apsi- rengę tautiška rūbais ir to- kiu būdu lietuviška naktis atsi- bus pilnoj to žodžio prasmej.

Šis puikus parengimas įvyks ateinantį šeštadienį, kovo 4 die- ną, lietuvių svetainėj, 6 Denison Ave. Pradžią 8 val. vakaro.

Parengimų Komisija

organizacijų, jos darbuojasi del visų žmonių būvio pagerinimo, tai jos atsitrakė visokių burtų, vedančių žmonių prie susiskal- dymo ir neapykantos.

O mūsų kaimynė neskaite jo- kikių knygų, laikraščių, nesiekia apšvietos, prisilaiko prie visokių burtų, simtaprocentinė katalikė, tad nėra ko stebėtis. Jai atrodo, kad ir moteris gali būti su velnio akimis ir užkerėti kiaules.

Susiedas

J. GRINSKIO Lietuviška Valgykla

New Bill's Cafe

640 QUEEN ST. W. Toronto

Geras Maistas Greitas Patarnavimas Atdara dieną ir naktį Kviečiu visus atsilankyti.

J. GRINSKIO Lietuviška Valgykla

New Bill's Cafe

640 QUEEN ST. W. Toronto

Geras Maistas Greitas Patarnavimas Atdara dieną ir naktį Kviečiu visus atsilankyti.

J. GRINSKIO Lietuviška Valgykla

New Bill's Cafe

640 QUEEN ST. W. Toronto

Geras Maistas Greitas Patarnavimas Atdara dieną ir naktį Kviečiu visus atsilankyti.

J. GRINSKIO Lietuviška Valgykla

New Bill's Cafe

640 QUEEN ST. W. Toronto

Geras Maistas Greitas Patarnavimas Atdara dieną ir naktį Kviečiu visus atsilankyti.

J. GRINSKIO Lietuviška Valgykla

New Bill's Cafe

640 QUEEN ST. W. Toronto

Geras Maistas Greitas Patarnavimas Atdara dieną ir naktį Kviečiu visus atsilankyti.

J. GRINSKIO Lietuviška Valgykla

New Bill's Cafe

640 QUEEN ST. W. Toronto

Geras Maistas Greitas Patarnavimas Atdara dieną ir naktį Kviečiu visus atsilankyti.

J. GRINSKIO Lietuviška Valgykla

New Bill's Cafe

640 QUEEN ST. W. Toronto

Geras Maistas Greitas Patarnavimas Atdara dieną ir naktį Kviečiu visus atsilankyti.

J. GRINSKIO Lietuviška Valgykla

New Bill's Cafe

640 QUEEN ST. W. Toronto

Geras Maistas Greitas Patarnavimas Atdara dieną ir naktį Kviečiu visus atsilankyti.

J. GRINSKIO Lietuviška Valgykla

New Bill's Cafe

640 QUEEN ST. W. Toronto

Geras Maistas Greitas Patarnavimas Atdara dieną ir naktį Kviečiu visus atsilankyti.

TEL. EL. 6579 — WA. 8714.

BOYKACH & BOYKACH

Real Estate Agents

Parduodame ir išrentuojame namus ir farmas. Iškolkuojame rėndas. Kas turite ty reikaly, kreipkitės pas mus. Daugelis lietuvių esame patarnavę.

153 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO